

OZNÁMENÍ KONCEPCE

dle zákona č. 100/2001 Sb.,
o posuzování vlivů na životní prostředí,
ve znění pozdějších předpisů
(dle přílohy č. 7 citovaného zákona)

Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+

Ostrava

Září 2019

OBSAH

A. ÚDAJE O PŘEDKLADATELI	8
A.1 Název organizace	8
A.2 IČ	8
A.3 Sídlo (bydliště)	8
A.4 Jméno, příjmení, adresa, telefon a e-mail oprávněného zástupce předkladatele	8
B. ÚDAJE O KONCEPCI	9
B.1 Název koncepce	9
B.2 Obsahové zaměření (osnova)	9
B.3 Charakter	10
B.4 Zdůvodnění potřeby pořízení	10
B.5 Základní principy a postupy (etapy) řešení	10
B.6 Hlavní cíle	11
B.7 Míra, v jaké koncepci stanoví rámec pro záměry a jiné činnosti, vzhledem k jejich umístění, povaze, velikosti, provozním podmínkám, požadavkům na přírodní zdroje apod.	12
B.8 Přehled uvažovaných variant řešení	12
B.9 Vztah k jiným koncepcím a možnost kumulace vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví s jinými záměry	12
B.10 Předpokládaný termín dokončení	14
B.11 Návrhové období	14
B.12 Způsob schvalování	14
C. ÚDAJE O DOTČENÉM ÚZEMÍ	15
C.1 Vymezení dotčeného území	15
C.2 Výčet dotčených územních samosprávných celků, které mohou být koncepcí ovlivněny	16
C.3 Základní charakteristiky stavu životního prostředí v dotčeném území	16
C.3.1 Klima	17
C.3.1 Kvalita ovzduší	19
C.3.2 Geomorfologické a geologické poměry	27
C.3.3 Staré ekologické zátěže	28
C.3.4 Voda	29
C.3.5 Příroda a krajina	35
C.3.6 Půda a využití území	38
C.3.7 Lesy	40
C.3.8 Odpady	41

C.3.9 Hluk	41
C.3.10 Kulturní památky	43
C.3.11 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	45
C.4 Stávající problémy životního prostředí v dotčeném území	45
D. PŘEDPOKLÁDANÉ VLIVY KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ VE VYMEZENÉM DOTČENÉM ÚZEMÍ	48
E. DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE	50
E.1 Výčet možných vlivů koncepce přesahujících hranice České republiky	50
E.2 Mapová dokumentace a jiná dokumentace týkající se údajů v oznámení koncepce	50
E.3 Další podstatné informace předkladatele o možných vlivech na životní prostředí a veřejné zdraví	50
E.4 Stanovisko orgánu ochrany přírody, pokud je vyžadováno podle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů	50

Příloha č. 1: Stanoviska podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Seznam tabulek

Tabulka 1: Charakteristiky klimatických oblastí Libereckého kraje dle Quitta (1971)	17
Tabulka 2: Celkové emise hlavních znečišťujících látek ze zdrojů v Libereckém kraji, podíly podle kategorií zdrojů znečišťování ovzduší (t.rok ⁻¹) (ČHMÚ, EMIS, 2019)	21
Tabulka 3: Staré ekologické zátěže s největší rizikovostí v Libereckém kraji s nutností bezodkladného nápravného opatření – kategorie A3 (SEKM, 2019)	29
Tabulka 4: Největší vodní plochy v Libereckém kraji	30

Seznam obrázků

Obr. 1 Vymezení Libereckého kraje	15
Obr. 2 Vymezení klimatických oblastí na území Libereckého kraje	17
Obr. 3 Lokalizace nejvýznamnějších stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší na území Libereckého kraje (Liberecký kraj, 2019)	20
Obr. 4 Vývoj emisí znečišťujících látek v Libereckém kraji mezi lety 2008-2017, Index – 2008 = 100 (ČHMÚ, 2019; dle změny metodiky výpočtu v roce 2017)	21
Obr. 5 Oblasti kraje s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví bez zahrnutí přízemního ozonu, 2017 (CENIA, 2018)	22
Obr. 6 Oblasti kraje s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví se zahrnutím přízemního ozonu, 2017 (CENIA, 2018)	23
Obr. 7 Rozložení průměrných ročních koncentrací suspendovaných částic PM ₁₀ (ATEM, 2019)	24
Obr. 8 Rozložení průměrných ročních koncentrací suspendovaných částic PM _{2,5} (ATEM, 2019)	24
Obr. 9 Rozložení průměrných ročních koncentrací oxidu dusičitého (ATEM, 2019)	25

Obr. 10	Rozložení průměrných ročních koncentrací benzenu (ATEM, 2019)	25
Obr. 11	Rozložení průměrných ročních koncentrací benzo[a]pyrenu (ATEM, 2019)	26
Obr. 12	Jakost vody v tocích Libereckého kraje v období 2016-2017 (CENIA, 2018)	31
Obr. 13	Kvalita koupacích vod v Libereckém kraji v koupací sezoně 2017 (CENIA, 2018).....	31
Obr. 14	Chráněné oblasti přirozené akumulace vod v Libereckém kraji (Liberecký kraj, 2009)	32
Obr. 15	Spotřeba pitné vody [$l \cdot \text{obyv.}^{-1} \cdot \text{den}^{-1}$], 2000–2017 (CENIA, 2018)	33
Obr. 16	Podíl obyvatel připojených na vodohospodářskou infrastrukturu ve srovnání s celorepublikovými průměry [%], 2000–2017 (CENIA, 2018)	34
Obr. 17	Vymezení aktivních zón záplav (červená linie) v Libereckém kraji (Geoportal LK, Povodňový portál, 2019)	35
Obr. 18	Přehled velkoplošně zvláště chráněných území Libereckého kraje (Geoportal LK, Ochrana přírody, 2019).....	36
Obr. 19	Ptačí oblasti a evropsky významné lokality v Libereckém kraji (AOPK ČR, 2019)	38
Obr. 20	Potenciální ohroženost zemědělské půdy vodní erozí vyjádřená dlouhodobým průměrným smyvem půdy G v ČR ($t \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}$) v roce 2017 (VUMOP, 2019)	39
Obr. 21	Evidovaný objem smrkového kůrovcového dříví v Česku v roce 2016 (LOS VÚHLM, 2018)	40
Obr. 22	Lokalizace vymezených kritických míst – LK a aglomerace Liberec (2019) (ATEM, 2019)...	42
Obr. 23	SHM (2017) aglomerace Liberec – hluk ze silniční dopravy, L_{dvn} (ATEM, 2019)	43

ZKRATKY A VYSVĚTLIVKY:

AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
B(a)P	Benzo(a)pyren
BRKO	Biologicky rozložitelný komunální odpad
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
CO	Oxid uhelnatý
ČGS	Česká geologická služba
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EIA	Posuzování vlivů záměrů na ŽP
EU	Evropská unie
EVL	Evropsky významná lokalita (Natura 2000)
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
CHKO	Chráněná krajinná oblast
CHLÚ	Chráněné ložiskové území
CHOPAV	Chráněná oblast přirozené akumulace vod
IČ	Identifikační číslo
IRZ	Integrovaný registr znečišťování
Koncepce	V tomto textu vždy dokument ve smyslu § 10a) zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů
k.ú.	Katastrální území
KÚ LK	Krajský úřad Libereckého kraje
Ldvn	Hlukový indikátor pro den-večer-noc
LK	Liberecký kraj
Ln	Hlukový indikátor pro noc
LPIS	Veřejný registr půdy (angl.: <i>Land Parcel Identification System</i>)
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO _x	Oxidy dusíku
NATURA 2000	Soustava chráněných území Natura 2000, tvořena evropsky významnými lokalitami (EVL) a ptačími oblastmi (PO)
NH ₃	Amoniak (čpavek)
ORP	Obec s rozšířenou působností

ORREP	Odbor regionálního rozvoje a evropských projektů
PL	Polsko
PM ₁₀ , PM _{2,5}	Suspendované částice frakce PM ₁₀ ,PM _{2,5} (prašný aerosol)
PO	Ptačí oblast (Natura 2000)
POH	Plán odpadového hospodářství
PRLB	Program rozvoje Libereckého kraje
SEA	Posuzování vlivů koncepce na životní prostředí
SEZ	Stará ekologická zátěž
SHM	Strategické hlukové mapování
SKO	Směsný komunální odpad
SO ₂	Oxid siřičitý
SRLK	Strategie rozvoje Libereckého kraje
SRN	Spolková republika Německo
SWOT analýza	Silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby (formalizovaný závěr analýzy)
TZL	Tuhé znečišťující látky
ÚAP	Územně analytické podklady
ÚSES	Územní systém ekologické stability
VKP	Významný krajinný prvek
VOC	Těkavá organická látka
ZÚR	Zásady územního rozvoje
ŽP	Životní prostředí

ÚVOD

Předložené oznámení návrhu koncepce „Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+“ (dále také Oznámení koncepce) je zpracováno na základě § 10c) zákona číslo 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů. Oznámení koncepce vychází z obsahu přílohy číslo 7 citovaného zákona. Procedura posouzení vlivů na životní prostředí pro uvedenou koncepci probíhá v souladu s § 22, písm. b) zákona, v působnosti Libereckého kraje (dotčené území tvoří území Libereckého kraje).

Ze zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, vyplývá dále povinnost posoudit, zda provádění koncepce může významně ovlivnit evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, zařazené do soustavy Natura 2000 a pokud ano, do jaké míry, a jaká opatření je nutno přijmout. O stanoviska k návrhu koncepce byly požádány tyto dotčené orgány ochrany přírody:

- Krajský úřad Libereckého kraje – Odbor životního prostředí a zemědělství, U Jezu 642/2, 461 80 Liberec 2
- Správa Krkonošského národního parku - Dobrovského 3, 543 01 Vrchlabí
- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR - Regionální pracoviště Správa CHKO Kokořínsko – Máchův kraj, Česká ul. 149, 276 01 Mělník
- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR - Regionální pracoviště Správa CHKO České středohoří, Michalská 260/14, 412 01 Litoměřice
- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR - Regionální pracoviště Liberecko – Správa CHKO Jizerské hory, U jezu 10, 460 01 Liberec
- Ministerstvo životního prostředí – Odbor výkonu státní správy V, Liberec - Tř. 1. Máje 26, Liberec 1

Z obdržených stanovisek (Krajský úřad Libereckého kraje, Správa Krkonošského národního parku, AOPK ČR – Správa CHKO Kokořínsko – Máchův kraj, Správa CHKO Jizerské hory a MŽP – Odbor výkonu státní správy V,) vyplývá, že nelze vyloučit negativní vliv koncepce na lokality soustavy Natura 2000 (viz kap. E.4. a příloha č. 1 Oznámení) a musí tedy být zpracováno hodnocení vlivů koncepce na EVL a ptačí oblasti dle § 45i výše uvedeného zákona č. 114/1992 Sb.

Základním dokumentem pro zpracování Oznámení koncepce je aktuální stav zpracování návrhu koncepce Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+ a další koncepční podklady a informace předané zpracovatelům Oznámení předkladatelem koncepce, dále konzultace s orgány veřejné správy, literární a mapové podklady a zkušenosti zpracovatelů při zpracování jiných oznámení SEA a dalších koncepčních materiálů. Hlavní použité materiály jsou uvedeny v závěru Oznámení v kapitole „Seznam použitých podkladů“. Ke zpracování kapitoly části „C“ Oznámení byly využity existující podklady v souladu s § 10b, odst. 3, zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na ŽP, ve znění pozdějších předpisů.

Soulad oznámení uvedené koncepce s povinnostmi vyplývajícími ze zákonných ustanovení byl konfrontován s platnou právní úpravou. Existují-li další závažné skutečnosti, které by na posuzování koncepce mohly mít zásadní vliv, nebyly zpracovateli oznámení koncepce v době jeho zpracování známy.

A. ÚDAJE O PŘEDKLADATELI

A.1 NÁZEV ORGANIZACE

Liberecký kraj

A.2 IČ

IČ: 70891508

A.3 SÍDLO (BYDLIŠTĚ)

Liberecký kraj

Krajský úřad Libereckého kraje

U Jezu 642/2a

461 80 Liberec

A.4 JMÉNO, PŘÍJMENÍ, ADRESA, TELEFON A E-MAIL OPRÁVNĚNÉHO ZÁSTUPCE PŘEDKLADATELE

Martin Půta

hejtman Libereckého kraje

U Jezu 642/2a

461 80 Liberec

telefon: 485 226 301- sekretariát hejtmana

e-mail: martin.puta@kraj-lbc.cz

Kontaktní osoba:

RNDr. Ivana Pecháčková

vedoucí oddělení rozvojových koncepcí

Krajský úřad Libereckého kraje

Odbor regionálního rozvoje a evropských koncepcí

tel.: 485 226 572

srk@kraj-lbc.cz

B. ÚDAJE O KONCEPCI

B.1 NÁZEV KONCEPCE

Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+

B.2 OBSAHOVÉ ZAMĚŘENÍ (OSNOVA)

Připravovaná strategie rozvoje územního obvodu kraje zejména:

- analyzuje současný stav a očekávaný vývoj územního obvodu kraje,
- stanoví strategické cíle a priority rozvoje kraje a nástroje regionální politiky pro zajištění dynamického a vyváženého rozvoje územního obvodu kraje a částí jeho území,
- vymezuje krajem podporované části jeho území.

Základním podkladem pro zpracování Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+ (dále také SRLK 2021+, strategie nebo koncepce) je aktualizovaná Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006-2020 (dále jen SRLK 2006-2020), aktuálně platný strategický dokument kraje, stanovující základní vizi, základní strategické cíle a opatření pro rozvoj kraje pro uvedené období. Dalším podkladem je platný Program rozvoje Libereckého kraje 2014-2020 a každoroční průběžné monitorinky jeho naplňování.

Struktura dokumentu je navržena takto:

1. Úvod
2. Analytická část
 - a. Zkušenosti s tvorbou Programů rozvoje Libereckého kraje
 - b. Východiska pro tvorbu SRLK 2021+
 - c. Socio-ekonomická analýza
 - d. SWOT Analýza
 - e. Problémová analýza
3. Návrhová část
 - a. Vize, globální a strategické cíle
 - b. Struktura strategických cílů a jejich specifikace do rozvojových opatření
 - c. Strategické cíle a rozvojová opatření (rozpracování)
4. Hospodářsky podprůměrné a slabé oblasti Libereckého kraje
5. Venkovské oblasti Libereckého kraje
6. Implementační část
 - a. Struktura implementace SRLK 2021+
 - b. Způsob řízení změn
 - c. Monitoring a evaluace
 - d. Finanční zdroje
7. Závěr
8. Přílohy

Aktuálně se zpracovává Analytická část koncepce, která je krátce před dokončením. Jejimi výstupy bude SWOT analýza a problémová analýza a bude se od ní odvíjet Návrhová část.

B.3 CHARAKTER

Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+ je střednědobý strategický dokument, který na základě znalosti území, společenských podmínek a trendů vývoje na úrovni EU a ČR definuje základní strategické cíle rozvoje území Libereckého kraje a formuluje opatření a aktivity pro jejich dosažení.

SRLK 2021+ je základním strategickým dokumentem, o který se samospráva kraje bude opírat při rozhodování o vhodnosti záměrů, projektů a aktivit ucházejících se o podporu kraje. Je základním vodítkem samosprávy při usměrňování dalšího rozvoje území kraje. Dále na základě uvedených opatření a aktivit v SRLK 2021+ bude Krajský úřad Libereckého kraje (dále jen „KÚLK“), konkrétně odbor regionálního rozvoje a evropských projektů (dále jen „ORREP“), vydávat takzvané soulady k projektům, vyžadujícím podporu kraje.

SRLK 2021+ požizuje a v rámci SEA bude předkládat Liberecký kraj, zpracováním je pověřen odbor regionálního rozvoje a evropských projektů KÚLK.

B.4 ZDŮVODNĚNÍ POTŘEBY POŘÍZENÍ

SRLK 2021+ je základním vodítkem samosprávy při usměrňování dalšího rozvoje území kraje. Potřeba zpracování SRLK 2021+ vyplývá mj. ze zákona č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje a ze zákona č. 129/2000 Sb. o krajích, v obou případech ve znění pozdějších předpisů.

Strategie rozvoje kraje určuje ve stanoveném období zaměření a cíle rozvoje kraje zejména s ohledem na dynamický a vyvážený rozvoj kraje a jednotlivých částí jeho území a stanoví základní podmínky pro naplňování těchto cílů a mj.

- analyzuje současný stav a očekávaný vývoj kraje,
- stanoví strategické cíle a priority rozvoje kraje a nástroje regionální politiky pro zajištění dynamického a vyváženého rozvoje kraje,
- případně vymezí krajem podporované části jeho území.

B.5 ZÁKLADNÍ PRINCIPY A POSTUPY (ETAPY) ŘEŠENÍ

Návrh střednědobého dokumentu „Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+“ bude zveřejněn na Internetových stránkách Libereckého kraje.

Základní etapy řešení SRLK 2021+ budou následující a strategie bude obsahovat tyto části:

- Analytická část
- Návrhová část
- Stanovení hospodářsky podprůměrných a slabých oblastí Libereckého kraje
- Stanovení venkovských oblastí (VO)
- Implementační část

Stejně jako v případě tvorby strategických dokumentů rozvoje v minulých obdobích budou do tvorby SRLK 2021+ zapojeny vybrané subjekty, odborná veřejnost a osobnosti v kraji. Ve spolupráci s PRLK (Program rozvoje Libereckého kraje) Teamem bude vytvořena databáze kontaktů subjektů, které mají vliv na rozvoj Libereckého kraje, dále budou osloveny všechny obce a města Libereckého kraje a bude zapojena také široká veřejnost pomocí medií (www, tisk atd.).

Kromě zpracovatelského týmu budou do přípravy strategie zapojeny také pracovní skupiny složené z odborníků a členové výborů Zastupitelstva Libereckého kraje.

Návrh strategie bude posouzen z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví v případě, že tak rozhodne příslušný úřad v rámci zjišťovacího řízení.

B.6 HLAVNÍ CÍLE

S ohledem na výše uvedené a zaměření předchozí strategie se dá předpokládat, že koncepce bude řešena v širokém záběru, obsahujícím řadu témat, jako jsou:

- Ekonomika
- Lidé a služby
- Volný čas
- Doprava a technická infrastruktura
- Životní prostředí
- Rozvoj území,
- ad.

V rámci aktualizace původní strategie rozvoje kraje 2006-2020 (zpracována v roce 2012) byla na základě nových informací ověřena platnost vize Libereckého kraje, strategických cílů a opatření pro období do roku 2020. Předpokládá se proto, že cíle předkládané koncepce budou z uvedené strategie i platného Programu rozvoje Liberecké kraje vycházet.

Současně platná aktualizovaná Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006-2020 obsahuje tyto hlavní cíle a vizi:

Vize

Liberecký kraj je živý, zdravý, silný a dynamický region na bázi udržitelného rozvoje ve všech oblastech, s diverzifikovanou ekonomickou základnou založenou na inovační produkci a službách s vysokou přidanou hodnotou včetně využívání potenciálu cestovního ruchu. Liberecký kraj je region poskytující kvalitní podmínky pro život obyvatel, region se zdravým životním prostředím, region, který se harmonicky rozvíjí s využitím všestranné spolupráce.

Globální cíle

Rozvoj území je realizován v souladu s principy udržitelného rozvoje a

- má rozvinutý ekonomický a technický potenciál,
- jsou vytvořeny podmínky pro všestranný uspokojivý rozvoj života člověka,
- je zajištěno zdravé prostředí,
- je vytvořen efektivně fungující a všeobecně uznávaný systém veřejné správy.

Strategické cíle připravované strategie budou z uvedených globálních cílů přiměřeně vycházet.

B.7 MÍRA, V JAKÉ KONCEPCE STANOVÍ RÁMEC PRO ZÁMĚRY A JINÉ ČINNOSTI, VZHLEDEM K JEJICH UMÍSTĚNÍ, POVAZE, VELIKOSTI, PROVOZNÍM PODMÍNKÁM, POŽADAVKŮM NA PŘÍRODNÍ ZDROJE APOD.

SRLK 2021+ bude hlavním strategickým dokumentem Libereckého kraje a vytyčí zásadní směry rozvoje území na období 2021 a dále (cca 2030) tak, aby byl region připraven na další ekonomický, demografický a politický vývoj. Strategie bude sloužit jako pevný rámec pro další dílčí tematické koncepce. Bude respektovat zásady udržitelného rozvoje.

Strategie bude podkladem pro:

- rozhodování o podpoře projektů rozvoje Libereckého kraje
- rozhodování o (spolu) financování projektů dotačních programů LK, ČR, EU a dalších zdrojů.

Na základě Strategie budou realizovány konkrétní projekty naplňující stanovenou vizi, specifické cíle a opatření, které budou následně stanoveny na základě souladu se zaměřením Strategie.

Míra, v jaké koncepci stanoví rámec pro záměry a jiné činnosti, vzhledem k jejich umístění, povaze, velikosti, provozním podmínkám, požadavkům na přírodní zdroje apod., je komentována zde:

- umístění záměrů – část z předpokládaných opatření bude pravděpodobně administrativního, organizačního či marketingového charakteru bez významnějšího územního průmětu. Některá opatření mohou mít konkrétnější územní průmět (např. opatření v oblasti mobility, podpory podnikání, infrastruktury, cestovního ruchu, životního prostředí apod.). Umístění těchto záměrů bude vycházet ze ZÚR Libereckého kraje a územně plánovacích dokumentací dotčených obcí.
- povaha a velikost záměrů – konkrétní velikost záměrů v koncepci specifikována nebude a bude řešena v dalších fázích přípravy projektů, případně v akčním plánu.
- provozní podmínky a požadavky na přírodní zdroje – tyto informace nebudou s ohledem na podrobnost koncepce uvedeny a budou předmětem řešení v navazujících fázích přípravy konkrétních záměrů dle stavebního zákona, případně v rámci procesu EIA či naturového hodnocení záměrů.

B.8 PŘEHLED UVAŽOVANÝCH VARIANT ŘEŠENÍ

Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+ bude navržena v jedné hlavní variantě. Forma návrhu ovšem umožňuje alternativní postup při implementaci koncepce v rámci realizaci projektů / aktivit při respektování hlavního rámce koncepce.

Projekty musí být vybírány v souladu s principy minimalizace vlivů na životní prostředí a musí být tedy podrobeny posuzování vlivů na životní prostředí (EIA), naturovému a biologickému hodnocení, respektive hodnocení dle procedury stavebního zákona v případě těch projektů, které zákonu č. 100/2001 Sb., zákonu č. 114/1992 Sb., nebudou podléhat.

B.9 VZTAH K JINÝM KONCEPCÍM A MOŽNOST KUMULACE VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ S JINÝMI ZÁMĚRY

Vzhledem ke svému zaměření má zpracovávaná koncepce vztah k řadě dokumentů na evropské, národní, krajské a místní úrovni. Jejich úplný výčet by nebyl – vzhledem k cílům oznámení a různé

úrovni vzájemných vazeb – účelný. Je potřeba zmínit následující principy:

1. SRLK 2021+ by měla být v souladu s tematickými prioritami EU pro období 2021-2027 i cíli Strategie regionálního rozvoje ČR 2021-2027 (v současné době probíhá proces SEA), aby nedocházelo ke kumulaci vlivů na životní prostředí prostřednictvím nekoordinovaných záměrů.
2. SRLK 2021+ je základní, střešní strategií kraje pro návrhové období, s níž by se stávající koncepční dokumenty kraje měly postupně sladit, nebudou-li s ní a nově stanovenými prioritami v principiálním souladu.

Vztah strategie k hlavním strategickým dokumentům na **krajské** úrovni:

- Současná Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006-2020 (vazba viz výše)
- Program rozvoje Libereckého kraje 2014-2020 (vazba viz výše)
- Regionální akční plán Libereckého kraje
- Zásady územního rozvoje Libereckého kraje
- Územně analytické podklady Libereckého kraje
- Odvětvové koncepce Libereckého kraje

Vztah strategie ke strategickým dokumentům na **národní** úrovni:

- Analýza konkurenceschopnosti ČR,
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2021-2027 (probíhá proces SEA),
- Národní dokument pro územní dimenzi,
- Státní politika životního prostředí ČR,
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016-2025,
- Státní energetická koncepce ČR,
- Plán odpadového hospodářství ČR,
- Dopravní politika České republiky pro období 2014- 2020 s výhledem do roku 2050,
- Národní program snižování emisí ČR,
- Politika ochrany klimatu ČR,
- Strategie adaptací na klimatickou změnu ČR,
- Strategický rámec Česká republika 2030,
- Program rozvoje venkova,
- Politika územního rozvoje ČR,
- Aktuální verze Rámcové pozice ČR k budoucnosti kohezní politiky EU,
- Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí Zdraví 2020,
- Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21. století

Hodnocení souladu koncepce se strategickými dokumenty bude součástí dokumentu Vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví v případě, že o nutnosti jeho zpracování rozhodne příslušný úřad v další fázi procedury SEA.

Vztah strategie ke strategickým dokumentům na **mezinárodní** úrovni:

- Kohezní politika 2021+

B.10 PŘEDPOKLÁDANÝ TERMÍN DOKONČENÍ

Koncepce bude připravována v průběhu let 2019 až 2020. Finální termín dokončení a schválení koncepce bude záviset také na dalším vývoji procesu SEA. Předpokládané definitivní schválení dokumentu je v červnu roku 2020.

B.11 NÁVRHOVÉ OBDOBÍ

Koncepce je zpracována primárně pro nadcházející programové období EU, tj. do r. 2027 s výhledem do r. 2030.

B.12 ZPŮSOB SCHVALOVÁNÍ

Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+ bude projednána a schvalována Zastupitelstvem Libereckého kraje. Dle § 10 g, odst. 4, zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, nemůže koncepce bez stanoviska dle tohoto zákona schválena. Zastupitelstvo je povinno zohlednit požadavky a podmínky vyplývající ze stanoviska ke koncepci, popřípadě pokud toto stanovisko požadavky a podmínky obsahuje a do koncepce nejsou zahrnuty nebo jsou zahrnuty pouze zčásti, je schvalující orgán povinen svůj postup odůvodnit.

C. ÚDAJE O DOTČENÉM ÚZEMÍ

Zpracovatel Oznámení při přípravě níže uvedené kapitoly čerpal především z oficiálně vykazovaných údajů Ministerstva ŽP ČR, Libereckého kraje a z dalších zdrojů. Výše uvedené zdroje byly tam, kde to bylo možné, doplněny dalšími relevantními údaji o stavu životního prostředí, například získanými z aktuálních dokumentů, týkajících se stavu ŽP v kraji, ve smyslu § 10b, odst. 3, zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na ŽP, ve znění pozdějších předpisů.

Je nezbytné uvést, že cílem kapitoly o stavu životního prostředí v dotčeném území není provést samoučelnou kompletní analýzu stavu životního prostředí, ale odlišit významné nedostatky a trendy v zatížení jednotlivých složek ŽP i v jejich geografické distribuci tak, aby bylo v rámci zjišťovacího řízení možno zvážit vliv navrhovaných intervencí koncepce na vývoj životního prostředí, nezbytnost posouzení dle zákona č. 100/2001 Sb. i formulaci referenčních cílů životního prostředí, jako základní metody hodnocení vlivů koncepce na ŽP a veřejné zdraví.

C.1 VYMEZENÍ DOTČENÉHO ÚZEMÍ

Územím dopadu pro realizaci koncepce je Liberecký kraj. Vzhledem k charakteru koncepce se dá předpokládat, že opatření budou směřovat primárně na jeho území.

Vymezení kraje je patrné na následující mapě (Obr. 1).

Obr. 1 Vymezení Libereckého kraje

C.2 VÝČET DOTČENÝCH ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ, KTERÉ MOHOU BÝT KONCEPCÍ OVLIVNĚNY

Koncepcí je dotčeno území vyššího územně samosprávného celku České republiky (jednotky NUTS III) Liberecký kraj.

Území Libereckého kraje je tvořeno okresy Česká Lípa, Jablonec nad Nisou, Liberec a Semily. Na území kraje se nachází 10 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (Česká Lípa, Frýdlant, Jablonec nad Nisou, Jilemnice, Liberec, Nový Bor, Semily, Tanvald, Turnov, Železný Brod) a v rámci nich 21 územních obvodů pověřených obcí. Počet obcí v Libereckém kraji je 215, z nich 39 má statut města. Největšími městy jsou Liberec, Jablonec nad Nisou a Česká Lípa. Ve výše uvedených 39 městech žije 77,3 % všech obyvatel kraje.

C.3 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ

Dotčené území je tvořeno Libereckým krajem, který se nachází na severu České republiky a se svou rozlohou 3 163 km² tvoří jen 4 % území České republiky. Po hlavním městě Praze je tedy nejmenším krajem v republice. Severní hranice kraje je současně v délce 22,7 km také státní hranicí se Spolkovou republikou Německo, na niž navazuje státní hranice s Polskou republikou o délce 133,5 km. Na východě kraj sousedí s Královéhradeckým krajem, na jihu s krajem Středočeským a na západě přiléhá k Ústeckému kraji (ČSÚ, 2019).

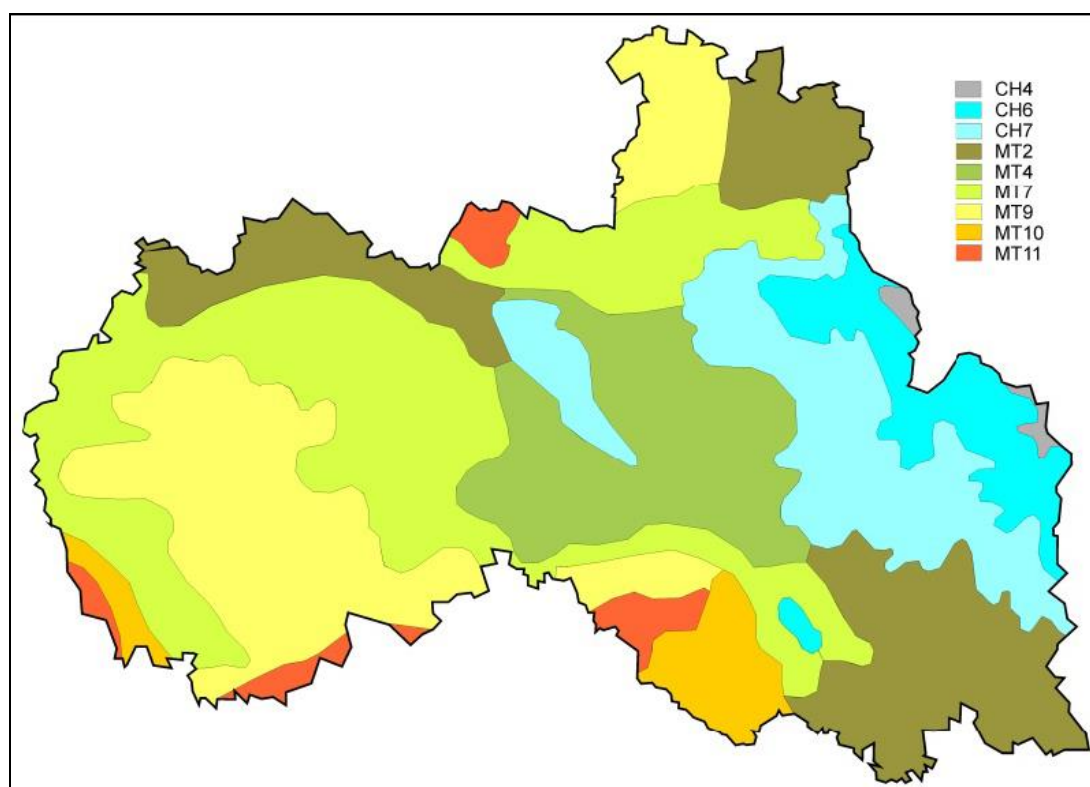
Území kraje je převážně hornaté. Nejvyšším místem kraje je vrchol Kotel (1 435 m n. m.) v okrese Semily a naopak nejnižším bodem je místo, kde řeka Smědá opouští území České republiky. Území kraje je rozděleno do tří povodí, a to povodí Ploučnice (západní část kraje), horní Labe (východní část kraje) a Odry (Nisy) (severní část kraje). Zásoby podzemních vod se nacházejí zejména u jižní hranice kraje, na severovýchodě kraje se pak rozkládá chráněná oblast přirozené akumulace povrchových vod. V Libereckém kraji lze nalézt rovněž prameny minerálních vod a léčivé rašeliny (ČSÚ, 2019).

C.3.1 KLIMA

Z hlediska klimatických poměrů se Liberecký kraj nachází v mírném klimatickém pásmu, v mírně teplé oblasti. Průměrné roční srážky se pohybují v rozmezí od 600 – 900 mm v podhorských oblastech a jejich množství roste se stoupající nadmořskou výškou. Ve srovnání s celorepublikovým srážkovým průměrem (450 mm/rok) je Liberecký kraj srážkově nadprůměrný.

Západní a jihozápadní části Libereckého kraje (převážná část Českolipska), jih okresu Liberec a Semily mají parametry mírně teplé oblasti s průměrnou roční teplotou 6 – 8 °C a ročním průměrným úhrnem srážek okolo 700 mm. Severovýchodní část Libereckého kraje, tedy Jizerské hory, Krkonoše a jejich podhůří, spadají do chladné oblasti s průměrnými ročními teplotami 4 – 5 °C a s průměrným ročním úhrnem srážek místy až 1 600 mm.

Dle klimatických oblastí ČR (Quitt, 1971) je území Libereckého kraje rozděleno do devíti klimatických oblastí, konkrétně tří chladných oblastí (CH4, CH6 a CH7) a šesti mírně teplých oblastí (MT2, MT4, MT7, MT9, MT10, MT11), oblasti jsou znázorněny na následujícím obrázku.

Obr. 2 Vymezení klimatických oblastí na území Libereckého kraje

Charakteristiky jednotlivých klimatických oblastí jsou pak uvedeny v tabulce níže (Tabulka 1).

Tabulka 1: Charakteristiky klimatických oblastí Libereckého kraje dle Quitta (1971)

Číslo oblasti	MT2	MT4	MT7	MT9	MT10
Počet letních dnů	23 – 30	20 – 30	30 – 40	40 – 50	40 – 50
Počet dnů s průměrnou teplotou 10° a více	140 – 160	140 – 160	140 – 160	140 – 160	140 – 160
Počet mrazových dnů	110 – 130	110 – 130	110 – 130	110 – 130	110 – 130

Počet ledových dnů	40 – 50	40 – 50	40 – 50	30 – 40	30 – 40
Průměrná teplota v lednu	-3 - -4	-2 - -3	-2 - -3	-3 - -4	-2 - -3
Průměrná teplota v červenci	16 – 17	16 – 17	16 – 17	17 – 18	17 – 18
Průměrná teplota v dubnu	6 – 7	6 – 7	6 – 7	6 – 7	7 – 8
Průměrná teplota v říjnu	6 – 7	6 – 7	7 – 8	7 – 8	7 – 8
Průměrný počet dnů se srážkami 1mm a více	10 – 130	110 – 120	100 – 120	100 – 120	100 – 120
Srážkový úhrn ve vegetačním období	450 – 500	350 – 450	400 – 450	400 – 450	400 – 450
Srážkový úhrn v zimním období	250 – 300	250 – 300	250 – 300	250 – 300	200 – 250
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	80 – 100	60 – 80	60 – 80	60 – 80	50 – 60
Počet dnů zamračených	150 – 160	150 – 160	120 – 150	120 – 150	120 – 150
Počet dnů jasných	40 – 50	40 – 50	40 – 50	40 – 50	40 – 50
Číslo oblasti	MT11	CH4	CH6	CH7	
Počet letních dnů	40 – 50	50 – 60	10 – 30	10 – 30	
Počet dnů s průměrnou teplotou 10° a více	140 – 160	160 – 170	120 – 140	120 – 140	
Počet mrazových dnů	110 – 130	100 – 110	140 – 160	140 – 160	
Počet ledových dnů	30 – 40	30 – 40	60 – 70	50 – 60	
Průměrná teplota v lednu	-2 - -3	-2 - -3	-4 - -5	-3 - -4	
Průměrná teplota v červenci	17 – 18	18 – 19	14 – 15	15 – 16	
Průměrná teplota v dubnu	7 – 8	8 – 9	2 – 4	4 – 6	
Průměrná teplota v říjnu	7 – 8	7 – 9	5 – 6	6 – 7	
Průměrný počet dnů se srážkami 1mm a více	90 – 100	90 – 100	140 – 160	120 – 130	
Srážkový úhrn ve vegetačním období	350 – 400	350 – 400	600 – 700	500 – 600	
Srážkový úhrn v zimním období	200 – 250	200 – 300	400 – 500	350 – 400	
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	50 – 60	40 – 50	120 – 140	100 – 120	
Počet dnů zamračených	120 – 150	120 – 140	150 – 160	150 – 160	
Počet dnů jasných	40 – 50	40 – 50	40 – 50	40 – 50	

Nejvyšší průměrné rychlosti větru jsou dosahovány v Jizerských horách (více než $4,6 \text{ m.s}^{-1}$) a v jejich podhůří (Lučany, Jilemnice, Liberec $3,5 \text{ m.s}^{-1}$). Nejnížší rychlosti větru se vyskytují v západní části Libereckého kraje, v okolí České Lípy a Cvikova (průměrná rychlost větru se zde pohybuje mezi $1,2$ a $1,7 \text{ m.s}^{-1}$). Bezvětrí se nejčastěji vyskytuje v západní a střední části Libereckého kraje (Česká Lípa až 54 % roku, Mimoň a Cvikov zhruba 33 % roční doby). Naopak nejlepší rozptylové podmínky lze očekávat v Jizerských horách (bezvětrí pouze po 3 % roku) a jejich podhůří a v okolí Frýdlantu.

V současnosti dochází na globální úrovni ke změnám v distribuci teplot a srážek, což se projevuje na evropské úrovni i v rámci ČR a jejich regionů. Ochrana klimatu se tak stává důležitým globálním environmentálním tématem. Z predikce vývoje klimatu pro území ČR vyplývá:

- Postupný nárůst průměrných ročních teplot (o cca $1 \text{ }^\circ\text{C}$ do r. 2040, přes $2 \text{ }^\circ\text{C}$ do r. 2070 a přes $3 \text{ }^\circ\text{C}$ do r. 2100)
- Nejvýraznější oteplení v letních měsících (až o téměř $4 \text{ }^\circ\text{C}$ do r. 2100)
- Četnější a delší vlny veder
- Mírné snížení množství srážek v letních měsících (o cca 10 % do r. 2100)
- Četnější období bezsrážkových období

- Častější a intenzivnější výskyt extrémních meteorologických jevů – povodní, přívalových srážek, období sucha, požárů, apod. (EKOTOXA, 2018).

Průvodním jevem regionální změny klimatu je výskyt epizod s vysokou rychlostí větru spojených s přechody hlubokých tlakových níží přes Evropský kontinent, zejména v zimě, což představuje rizika například pro lesní porosty, zemědělství, stavby, energetiku a obyvatelstvo (MŽP, 2015).

Tyto skutečnosti musí být vzaty v úvahu při plánování rozvoje regionu, zejména v souvislosti s nezbytnými adaptacemi na klimatickou změnu.

C.3.1 KVALITA OVZDUŠÍ

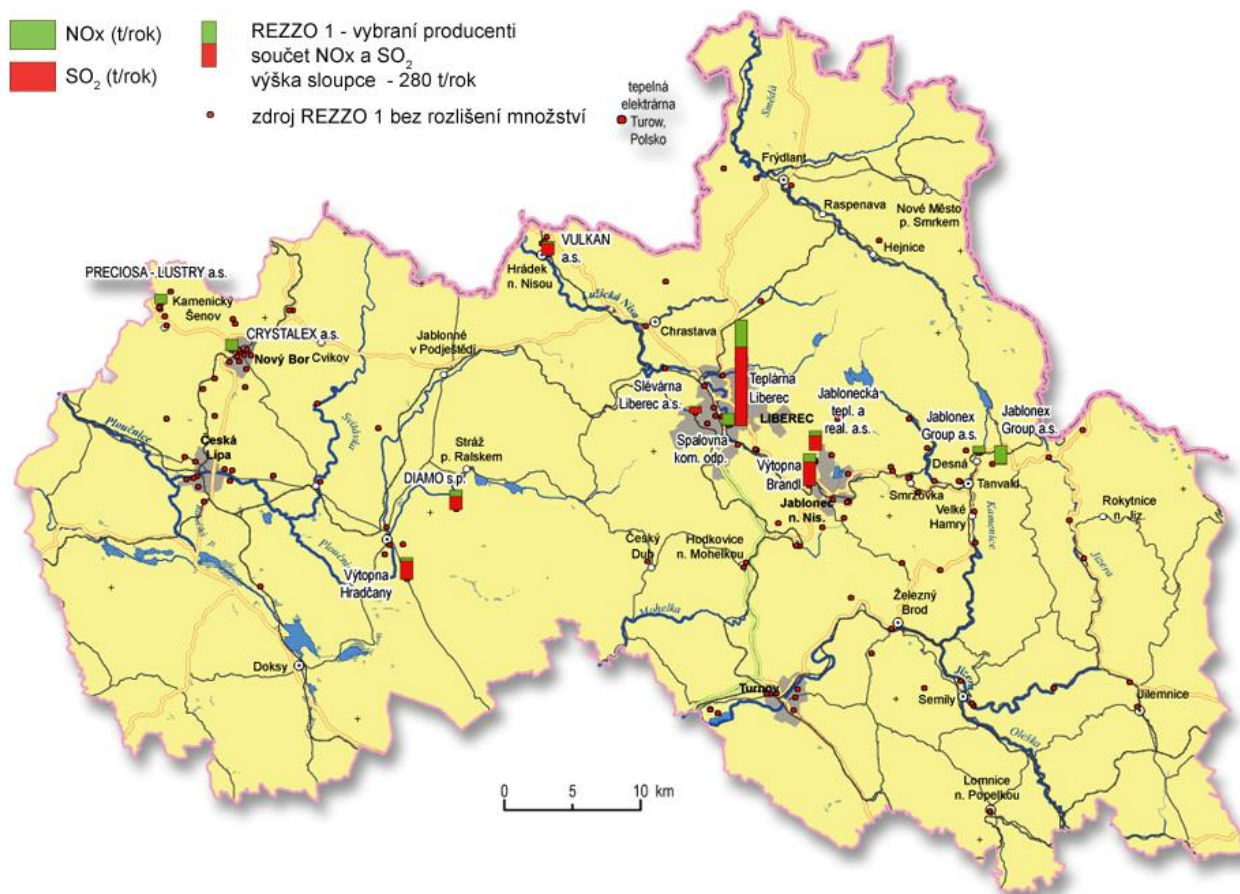
Na území Libereckého kraje lze nalézt široké spektrum znečišťovatelů ovzduší. Celkově je možné charakterizovat Liberecký kraj jako oblast s vyšší koncentrací lehkého průmyslu a živočišné výroby. V kraji jsou dále rozvinuta odvětví zpracovatelského průmyslu, kde významné místo zaujímá výroba komponentů pro automobilový průmysl. Pro kraj je také možno označit za charakteristické provozy tradičního sklářského průmyslu, procesy zpracování textilu a bižuterie, i když v posledních letech lze u těchto odvětví zaznamenat pokles výroby.

V Liberci je provozována jedna ze čtyř spaloven komunálního odpadu na území České republiky. V kraji nejsou zastoupeny velkoobjemové výrobní procesy, jako jsou například elektrárny, hutě, koksovny, cementárny a podobně.

Kvalita ovzduší v Libereckém kraji je dlouhodobě ovlivňována především dopravou a lokálním vytápěním domácností. Aktuální situace je pak podmíněna meteorologickými podmínkami (CENIA, 2018).

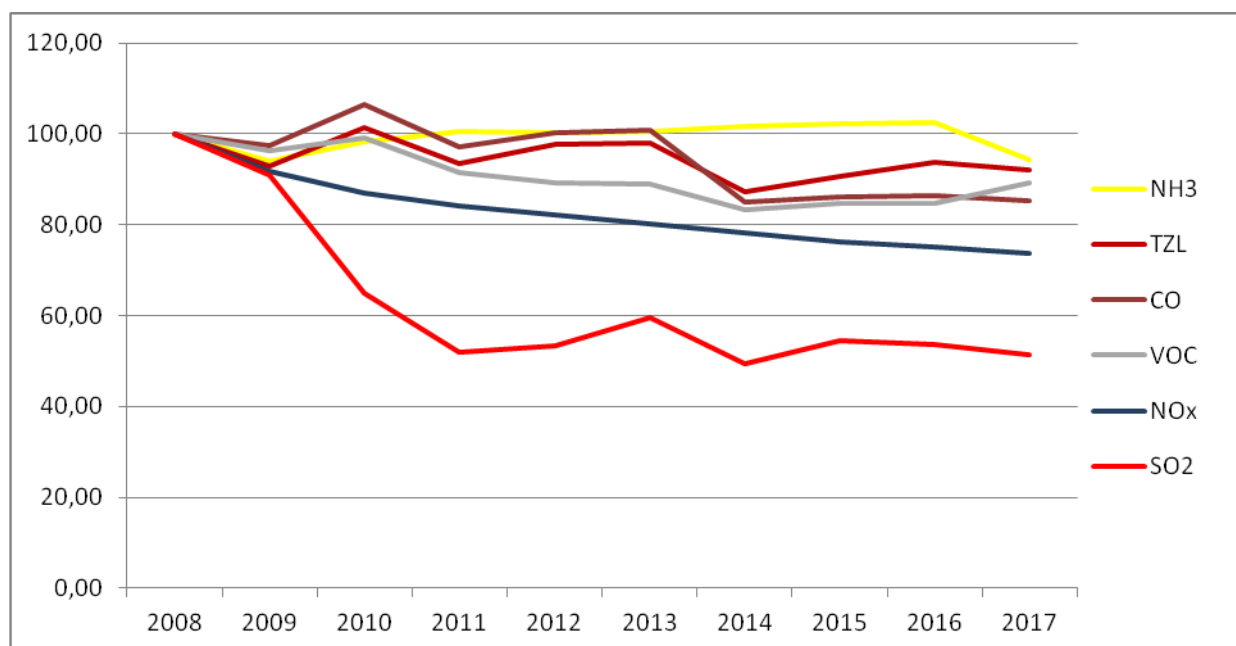
Emisní situace

V Libereckém kraji lze nalézt vyjmenované i nevyjmenované stacionární zdroje znečišťování ovzduší a mobilní zdroje znečišťování. Nejvýznamnější stacionární zdroje znečišťování ovzduší jsou znázorněny na následujícím obrázku (Obr. 3).

Obr. 3 Lokalizace nejvýznamnějších stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší na území Libereckého kraje (Liberecký kraj, 2019)

Emise znečišťujících látek v Libereckém kraji v období 2008-2017 se celkově snížily (Obr. 4). Největší pokles v průběhu hodnoceného období byl zaznamenán u emisí SO₂, a to o 48,7 %, výrazně také poklesly emise NO_x, o 26,3 % (ČHMÚ, 2019). Obecně vykazuje Liberecký kraj mírně podprůměrnou produkci emisí na jednotku plochy kraje.

Obr. 4 Vývoj emisí znečišťujících látek v Libereckém kraji mezi lety 2008-2017, Index – 2008 = 100 (ČHMÚ, 2019; dle změny metodiky výpočtu v roce 2017)

Emise tuhých znečišťujících látek (TZL) vyprodukované v Libereckém kraji (celkově 1,9 tis. t v roce 2017) pocházely především z malých stacionárních zdrojů, kde rozhodující podíl (80 %) představuje zejména lokální vytápění domácností. Stejně tomu bylo i u emisí CO, kde vytápění domácností představovalo 86,1 % z jejich celkového objemu 23,2 tis. t a také u emisí SO₂ (celkově 1,2 tis. t), kde vytápění domácností představovalo 75,6 % celkových emisí. Emise NO_x (jejichž celková produkce činila 3,3 tis. t) byly emitovány především mobilními zdroji, respektive dopravou (64,1 %) (ČHMÚ, 2019).

Emise NH₃ s celkovou produkcí 1,7 tis. t souvisely v Libereckém kraji zejména se zemědělskou činností, především s chovem hospodářských zvířat (98,2 %) (ČHMÚ, 2019). Produkce emisí VOC (7,4 tis. t) je vázána na používání a výrobu organických rozpouštědel (89,0 %) (ČHMÚ, 2019).

Dle Programu zlepšování kvality ovzduší – zóna Severovýchod CZ05 - zahrnující Liberecký, Královéhradecký a Pardubický kraj – se na průměrných ročních koncentracích PM₁₀ nejvýznamněji podílejí mobilní zdroje (doprava) a plošně rovněž vytápění domácností (MŽP, 2016).

Celkové emise hlavních sledovaných znečišťujících látek ze zdrojů emisí do ovzduší v Libereckém kraji, podíly podle kategorií zdrojů znečišťování ovzduší v tunách za rok v letech 2013-2017 jsou uvedeny v následující tabulce (Tabulka 2).

Tabulka 2: Celkové emise hlavních znečišťujících látek ze zdrojů v Libereckém kraji, podíly podle kategorií zdrojů znečišťování ovzduší (t.rok⁻¹) (ČHMÚ, EMIS, 2019)

Zdroje znečištění	Rok	Celkové emise znečišťujících látek (t.rok ⁻¹)					
		TZL	SO ₂	NO _x	CO	VOC	NH ₃
Celkově všechny zdroje	2013	1973,21	1415,90	3619,88	27425,44	7333,01	1809,33
	2014	1757,81	1170,53	3529,85	23100,46	6880,85	1829,25
	2015	1829,38	1290,75	3447,55	23462,89	6989,54	1840,25
	2016	1888,37	1272,62	3396,80	23507,50	6994,92	1845,94
	2017	1853,02	1218,50	3329,99	23236,12	7361,32	1700,95
Vyjmenované	2013	116,68	323,15	678,27	353,35	464,12	3,41

Zdroje znečištění	Rok	Celkové emise znečišťujících látek (t.rok ⁻¹)					
		TZL	SO ₂	NO _x	CO	VOC	NH ₃
stacionární zdroje	2014	148,91	301,50	683,87	368,94	429,10	3,86
	2015	158,29	252,39	711,59	304,03	426,19	4,21
	2016	177,57	314,07	735,29	291,31	392,36	3,88
	2017	168,23	293,50	682,74	289,63	341,55	3,94
Nevyjmenované stacionární zdroje	2013	1646,66	1088,99	511,17	22071,63	6202,34	1777,55
	2014	1398,08	864,83	431,12	18323,87	5822,20	1796,89
	2015	1463,44	1033,95	464,61	19467,04	6027,92	1807,64
	2016	1504,59	954,50	496,64	20074,23	6131,88	1815,02
	2017	1478,35	920,85	513,77	19995,47	6553,45	1670,42
Mobilní zdroje	2013	209,88	3,77	2430,43	5000,46	666,55	28,36
	2014	210,82	4,19	2414,85	4407,65	629,56	28,50
	2015	207,65	4,42	2271,35	3691,82	535,43	28,40
	2016	206,21	4,05	2164,87	3141,96	470,67	27,03
	2017	206,44	4,15	2133,48	2951,02	466,31	26,59

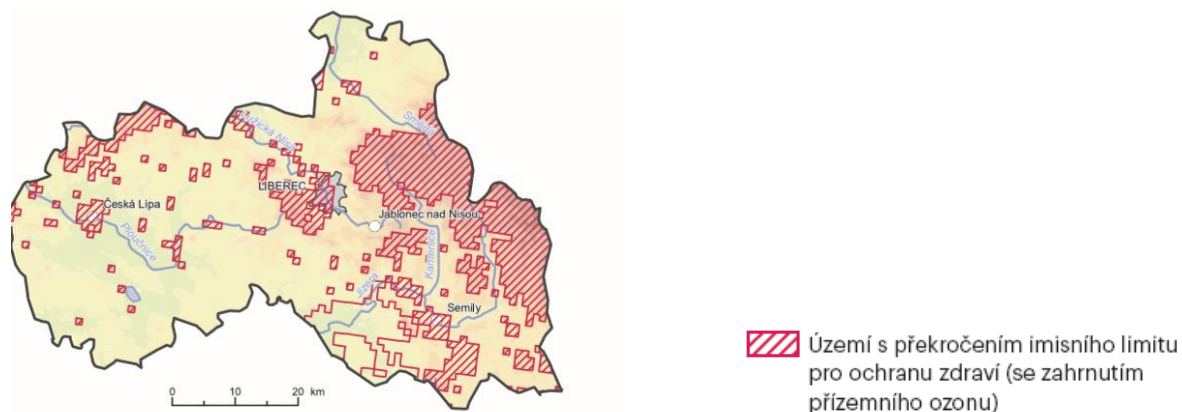
Imisní situace

Z hlediska kvality ovzduší patří Liberecký kraj celkově mezi mírně až středně imisně zatížené regiony v rámci ČR. Kvalita ovzduší v Libereckém kraji je dlouhodobě ovlivňována především dopravou a lokálním vytápěním domácností. Aktuální situace je pak podmíněna meteorologickými podmínkami.

Ucelenou informaci o kvalitě ovzduší na území Libereckého kraje udává mapa oblastí s překročením imisních limitů bez zahrnutí přízemního ozonu (Obr. 5). Dle tohoto vymezení došlo v roce 2017 na 10,2 % území kraje k překročení imisního limitu pro alespoň jednu znečišťující látku. Při hodnocení kvality ovzduší se zahrnutím přízemního ozonu se v roce 2017 jednalo o 26,1 % území kraje (Obr. 6).

Obr. 5 Oblasti kraje s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví bez zahrnutí přízemního ozonu, 2017 (CENIA, 2018)

Obr. 6 Oblasti kraje s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví se zahrnutím přízemního ozonu, 2017 (CENIA, 2018)

Hlavním nástrojem pro řízení kvality ovzduší v Libereckém kraji je Program zlepšování kvality ovzduší zóna Severovýchod – CZ053.

Zvýšené koncentrace suspendovaných částic frakce PM_{10} se vyskytují zejména ve městech s velkou dopravní zátěží (Liberec, Jablonec n. N., Česká Lípa). Hlavním zdrojem imisní zátěže suspendovanými částicemi PM_{10} je přitom zejména sekundární prašnost z dopravy, to znamená prach zvířený automobily. Významný podíl mají také malé spalovací zdroje – lokální topeniště spalující tuhá paliva. Tyto malé zdroje znečišťování ovzduší se významně podílejí také na imisním zatížení zájmového území benzo(a)pyrenem.

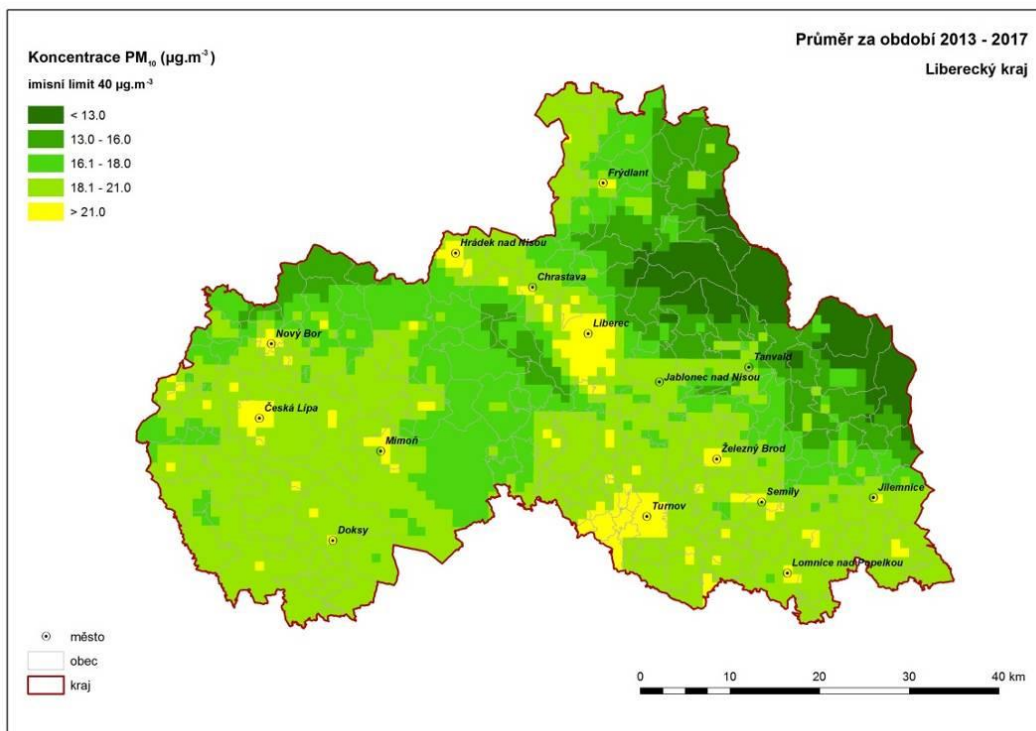
Hlavním zdrojem imisní zátěže těžkými kovy, zejména kadmíem jsou pro Liberecký kraj typické sklářské provozy, respektive barvení skla. Jedná se však nejen o přímý vliv emisí z těchto provozů, ale také o vliv sekundárního znečištění, to znamená opakované víření prachu obsahujícího kadmium, které se ve sklářských provozech a v jejich okolí usazoval po mnoho desítek let.

Výskyt zvýšených koncentrací přízemního ozónu je dán zejména aktuálním stavem emisí jeho prekurzorů – oxidů dusíku (hlavním zdrojem je doprava) a těžkých organických látek (hlavním zdrojem je používání organických rozpouštědel a doprava).

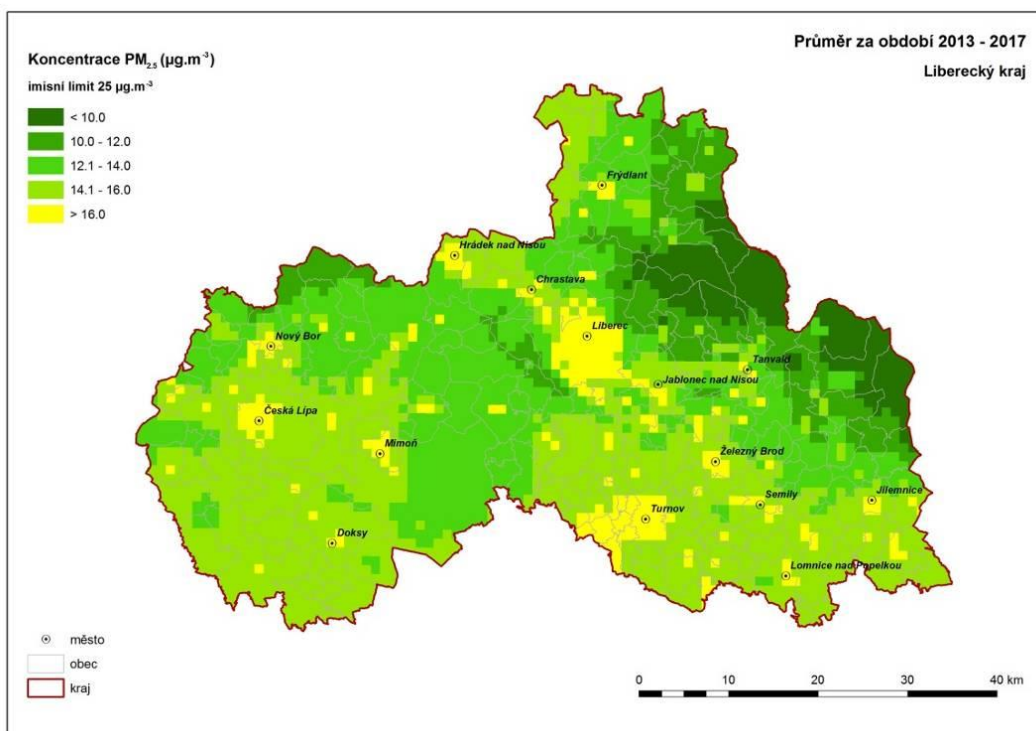
Z dalších znečišťujících látek představují riziko zejména koncentrace oxidu dusičitého ve městech (vliv dopravy) a také v okolí skláren, kde může při nepříznivých podmínkách docházet k lokálnímu překračování hodinového limitu.

Nelze opominout ani vliv dálkového přenosu znečištění za specifických meteorologických situací, zejména v zimním období, kde se v západní části CHKO Jizerské hory jedná zejména o vliv elektrárny Turów, která se nachází na území Polska, velmi blízko za hranicemi kraje. V případě zdrojů na území České republiky lze za nejvýznamnější považovat přenos znečištění z energetických a průmyslových podniků v Ústeckém kraji.

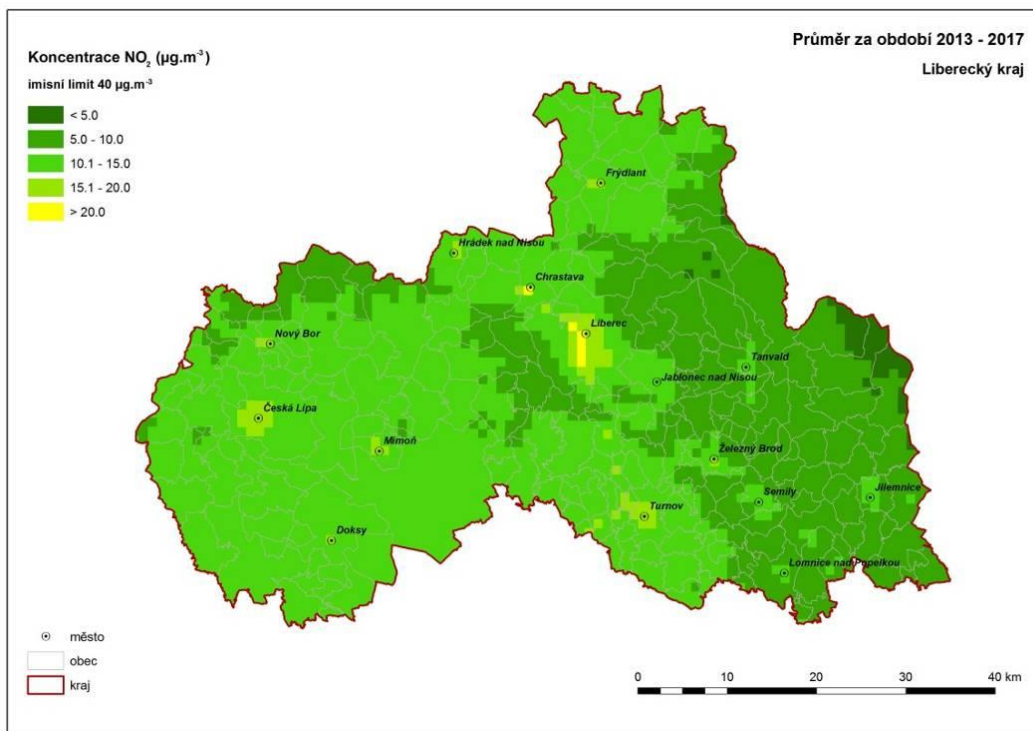
Nejvyšší hodnoty pětiletých (klouzavých) průměrů imisních koncentrací hlavních sledovaných znečišťujících látek v ovzduší (NO_2 , PM_{10} , $PM_{2,5}$, benzen a benzo(a)pyren) v Libereckém kraji jsou znázorněny na níže uvedených obrázcích.

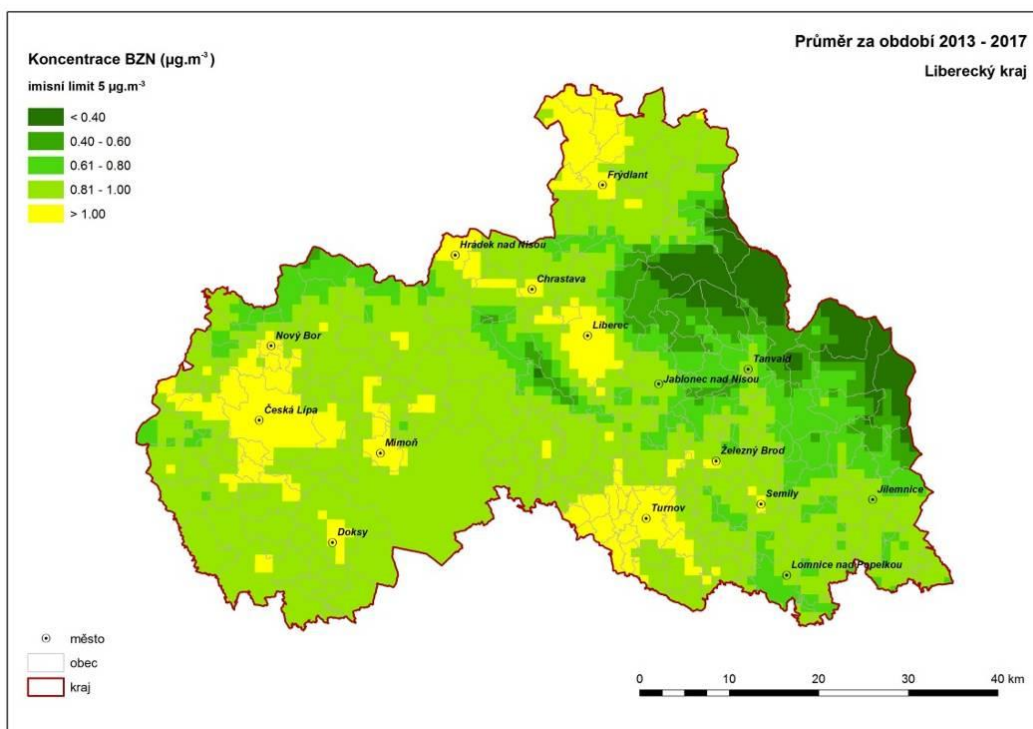
Obr. 7 Rozložení průměrných ročních koncentrací suspendovaných částic PM₁₀ (ATEM, 2019)

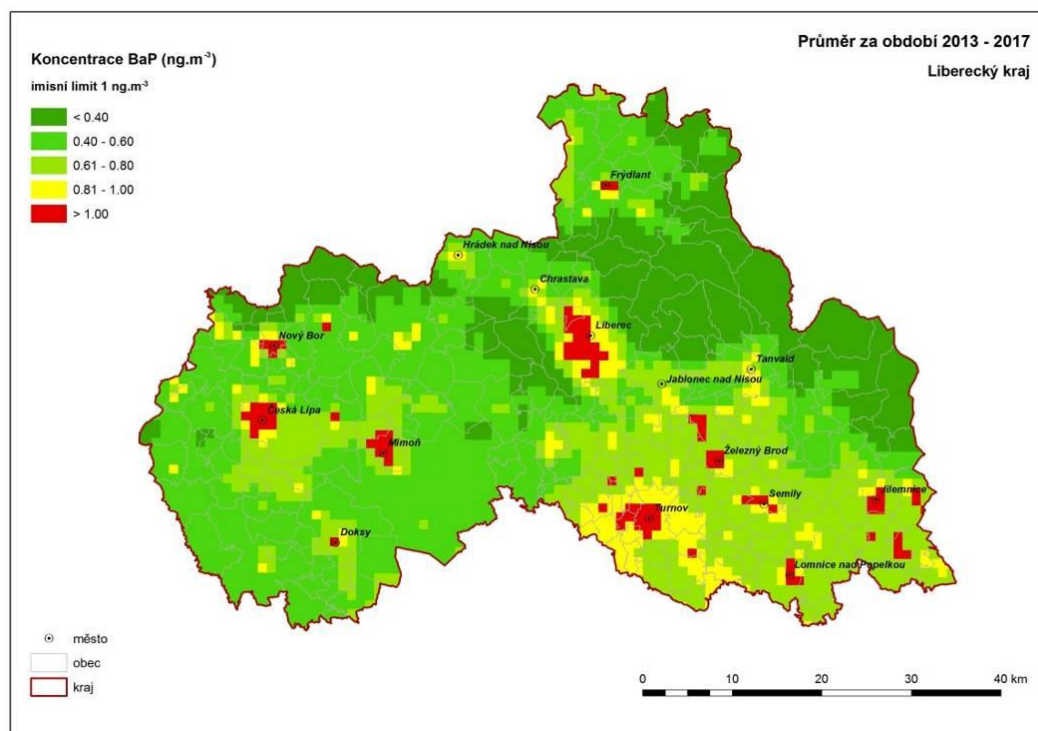
Obr. 8 Rozložení průměrných ročních koncentrací suspendovaných částic PM_{2,5} (ATEM, 2019)

Obr. 9 Rozložení průměrných ročních koncentrací oxidu dusičitého (ATEM, 2019)

Obr. 10 Rozložení průměrných ročních koncentrací benzenu (ATEM, 2019)

Obr. 11 Rozložení průměrných ročních koncentrací benzo[a]pyrenu (ATEM, 2019)

Konkrétní výsledky modelových výpočtů Rozptylové studie Libereckého kraje (RSLK, 2017) pro jednotlivé imisní charakteristiky jsou shrnuty v následujícím přehledu:

- Nejvyšší vypočtené hodnoty průměrných ročních koncentrací suspendovaných částic frakce PM_{10} byly vypočteny v prostoru zdroje EUROVIA Kamenolomy, a. s. – Košťálov – štěrkovna, kde dosahují až $38 \mu\text{g.m}^{-3}$. Imisní limit pro průměrné roční koncentrace suspendovaných částic frakce PM_{10} je stanovený ve výši $40 \mu\text{g.m}^{-3}$, v žádné části kraje nedocházelo v roce 2017 k jeho překročení.
- Nejvyšší hodnoty 36. nejvyšších 24hodinových koncentrací PM_{10} dosahovaly $73 \mu\text{g.m}^{-3}$ v kamenolomu Košťálov. Imisní limit ($L_v = 50 \mu\text{g.m}^{-3}$) byl překročen pouze lokálně v okolí tohoto zdroje, na ostatním území kraje limit překročen nebyl.
- Nejvyšší vypočtené hodnoty průměrných ročních koncentrací suspendovaných částic frakce $PM_{2,5}$ byly opět vypočteny v kamenolomu Košťálov, a to na úrovni do $28 \mu\text{g.m}^{-3}$. Koncentrace přesahující $15 \mu\text{g.m}^{-3}$ byly dále vypočteny v zástavbě měst a obcí Český Dub, Kamenický Šenov, Kravaře, Martinice v Krkonoších, Mimoň a Studenec. Imisní limit $25 \mu\text{g.m}^{-3}$ je překročen pouze lokálně v kamenolomu Košťálov. Imisní limit platný od roku 2020, to je $20 \mu\text{g.m}^{-3}$ by byl také splněn na celém území kraje s výjimkou okolí lomu Košťálov.
- Nejvyšší hodnoty průměrných ročních koncentrací oxidu dusičitého ($L_v = 40 \mu\text{g.m}^{-3}$) lze očekávat v okolí nejvýznamnějších stacionárních zdrojů znečišťování a v okolí významných dopravních tras, zejména v centrech měst, kde se projevuje společné působení emisí z liniových a plošných zdrojů. Koncentrace přesahující $20 \mu\text{g.m}^{-3}$ byly vypočteny v zástavbě měst a obcí Bělá, Česká Lípa, Desná, Liberec a Nový Bor.
- Nejvyšší hodnoty maximálních hodinových koncentrací oxidu dusičitého ($L_v = 200 \mu\text{g.m}^{-3}$) byly vypočteny zejména ve městech Bělá, Česká Lípa, Desná, Liberec a Nový Bor, kde hodnoty koncentrací přesahovaly $75 \mu\text{g.m}^{-3}$. Další oblasti se zvýšenými koncentracemi byly

zaznamenány v blízkosti elektrárny Turów, kde se pohybují na úrovni 70-75 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, stejné hodnoty se vyskytovaly i v centrech měst Jablonec nad Nisou a Turnov a v zástavbě podél dálnice D35 a silnice I/35.

- Nejvyšší průměrné roční koncentrace benzo(a)pyrenu (nad 2 $\text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$) byly zaznamenány v zástavbě některých měst a obcí – Český Dub, Frýdlant, Kamenický Šenov, Mimoň a Nové Město pod Smrkem. V dalších obcích je nutné očekávat koncentrace nad 1 $\text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$ (RSLK, 2017). Ve srovnání s více zatíženými kraji – zejména Moravskoslezským či Ústeckým – se jedná o výrazně nižší zatížení.

C.3.2 GEOMORFOLOGICKÉ A GEOLOGICKÉ POMĚRY

Území Libereckého kraje leží převážně na rozhraní dvou geomorfologických soustav, a to Krkonoško-jesenické soustavy a České tabule. Krkonoško-jesenická soustava má charakter ploché či členité hornatiny, tvořené kvádrovými pískovci a vulkanickými horninami. Jednotlivé hřbety jsou odděleny tektonickými sníženinami, reliéf je často výrazně silně rozčleněný, místy se zde vyskytují mohutné skalní stěny. Česká tabule má charakter členité pahorkatiny tvořené převážně svrchnokřídovými pískovci, slínovci, jílovci a vulkanity. Geomorfologickými dominantami jsou četné rozsáhlé neovulkanické suky. Na severozápadě do území zasahuje soustava Krušnohorská. Ta má charakter ploché hornatiny tvořené třetihorními sopečnými horninami převážně povrchových výlevů.

Nejvyšším bodem kraje je 1 435 m vysoký vrchol Kotel nedaleko Harrachova v okrese Semily, nejnižší bod 208 m n. m. leží v okrese Liberec v místě, kde řeka Smědá opouští území České republiky. Nejznámějším vrcholem Libereckého kraje je Ještěd (1 012 m n. m.) (Geoportál Libereckého kraje, 2019).

Z hlediska geologické stavby se na území Libereckého kraje nachází dvě odlišné části. Na jihozápadě sedimenty České křídové pánve s průniky terciérních vulkanitů, na severovýchodě magmatické a metamorfované horniny krkonoško-jizerského krystalinika. Obě části odděluje ostrá linie Lužické poruchy, probíhající SZ-JV směrem.

Na Liberecku se nachází 8 využívaných výhradních a nevýhradních ložisek štěrkopísků (Grabštějn, Chotyně 2 – Václavice, Horní Řasnice, částečně Jablonné v P. – Dubnice, Oldřichov-Hrádek n. N., Rynoltice 2, velký Grunov, Žízníkov). Dále se v Libereckém kraji těží stavební kámen (7 v současnosti těžebných výhradních ložisek - Chlum-Maršovický v. (Újezd), Tachov u Doks, Bezděčín, Krásný Les u Frýdlantu, Smrčí 2 a 3, Záhoří-Proseč, Košťálov-Stružinec). Žula pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu ve výhradních ložiscích Bratříkov – Radčice, Ruprechtice a Hraničná. Cihlářské suroviny se v současnosti na území LK netěží.

V Libereckém kraji je významný také výskyt nízkoobsahových uranových rud. V současné době jsou evidována 4 výhradní ložiska, těžba neprobíhá na žádném z nich: Hamr – v minulosti kombinovaná těžba (hlubině a loužením); Stráž pod Ralskem – těženo chemicky; Osečná-Kotel a Holičky - netěžena z důvodu vysokého zvodnění; Břevniště - vytěženo.

V Žitavské pánvi se vyskytuje ložisko hnědého uhlí a v Syřenově na Semilsku ložisko černého uhlí, momentálně obě ložiska netěžitelná. Lignit se v minulosti těžil v oblastech Frýdlant – Višňová (zásoby vyjmuty z evidence zásob) a Hrádek nad Nisou – Kristýna. Ložisko Kristýna je vytěženo, zatopeno a využívá se jako rekreační plocha.

Na svazích Ještědského hřbetu se vyskytují ložiska vápenců a dolomitických vápenců s mocností 40-80 m. Na všech ložiscích bylo ověřeno velké množství zásob suroviny, ale protože se ložiska nacházejí na území přírodního parku, není je možné průmyslově využívat. Na Semilsku jsou ložiska vápenců a dolomitických vápenců: CHLÚ Jesenný I až Jesenný V. Roztěženo je pouze jedno ložisko (Jesenný – Skalka).

Na Českolipsku se těží především čedič a melafyr (Tachov, Žandov). V LK se nacházejí 5 výhradních ložisek slévárenských písků (Provodín, Srní - Okřešice, Srní 2 – Veselí, Zahrádky – Srní, Holany) šesté ložisko Střeleč leží na hranicích LK, přičemž DP se nachází na území Královehradeckého kraje. Ze stavebních štěrkopísků to pak jsou výhradní ložiska Dubnice, Velký Grunov).

Na Jablonecku se těží žula – hrubá a ušlechtilá kamenická výroba (Hraničná), melafyr a čedič (Bezděčín). Na Semilsku se těží stavební kámen – čedič (Smrčí, Záhoří, Chuchelna, Košťálov) (ARSP LK, 2019).

Sesuvná území

Na území Libereckého kraje bylo ČGS registrováno k 1. 11. 2017 celkem 167 aktivních sesuvů, 672 potencionálních svahových nestabilit a 108 neaktivních, sanovaných či pohřbených sesuvů a skalních řícení.

Oblasti se zvýšeným výskytem svahových nestabilit jsou soustředěny jednak na západě kraje, v oblasti vulkanitů Českého středohoří, kde jsou podmiňujícími faktory dynamika terénu a střídání křídových sedimentů, nezpevněných terciérních a kvartérních sedimentů s intruzemi terciérních vulkanitů a jejich tufy. Další oblast je situována zhruba mezi Českou Lípou, Sloupem a Mimoní. Další významnou oblastí jsou rozsáhlá sesuvná území a skalní řícení mezi Turnovem, Všení a Újezdem pod Troskami, převážně s křídovými sedimenty. Řada sesuvů, skalních řícení a potencionálně sesuvných území je registrováno v údolí Jizery východně od Semil. Známé potenciální svahové nestability jsou evidovány na severovýchodním a jižním úbočí Tlustce. Řada svahových nestabilit může být aktivována stavbami, především silničními zářezy, které vyžadují řádné zajištění ochrannými zdmi, stabilizačním kotvením či vegetačním zpevněním. Příkladem takovýchto preventivních opatření je například nově vybudovaný obchvat Dubé.

Poddolovaná území

Poddolovaná území představují další rizikový geofaktor podmiňující stabilitu území. Na rozdíl od sesuvů jsou výhradně produktem lidské činnosti – podpovrchové těžby nerostných surovin.

Na území Libereckého kraje eviduje ČGS 189 plošně poddolovaných území. Nejrozsáhlejší poddolované plochy jsou po těžbě radioaktivních surovin podpovrchovou těžbou na lokalitách Hamr na Jezeře a Křížany. Severně od Křížan a v Harrachově jsou i rozsáhlejší dobývky po těžbě fluoritu. Dalšími rozsáhlejšími plochami jsou pozemní prostory po těžbě lignitu v hrádecké pánvi.

Mimo tyto plochy je po celém území kraje registrováno 124 bodových poddolovaných území. Jsou jimi především staré dobývky na železné rudy, ale i díla na sklářské a brusné písky, uhlí, měděné rudy a cínové rudy.

Plochy v registru je třeba chápat jako území ohrožená poddolováním, protože do ploch jsou zahrnuta ochranná pásma důlních děl, a v případě starých revírů ohraničují území i s rozsáhlejšími izolovanými důlními pracemi (ARSP LK, 2019).

C.3.3 STARÉ EKOLOGICKÉ ZÁTĚŽE

Za starou ekologickou zátěž (SEZ) je považována lokalita, kde se vyskytuje závažné riziko kontaminace podzemních vod, povrchových vod nebo horninového prostředí způsobené lidskou činností. Tato možná kontaminace ohrožuje zdraví člověka nebo složky životního prostředí a její původce již neexistuje nebo není znám.

V Libereckém kraji je v Systému evidence kontaminovaných míst, registrováno 247 kontaminovaných míst. Tyto lokality jsou v databázi zaneseny bez ohledu na jejich stav z hlediska provádění sanace, to

znamená bez ohledu na to, zda již byly sanovány, zda na nich probíhá sanace, nebo ještě nejsou z hlediska kontaminace ani prozkoumány. Rozmístění starých ekologických zátěží v Libereckém kraji ukazuje obrázek na následující straně. V tabulce níže je uvedeno sedm nejrizikovějších lokalit nacházejících se v zájmovém území.

Nejvýznamnější ekologickou zátěž v Libereckém kraji tvoří bývalý vojenský prostor Ralsko a celé území těžby a úpravy uranu ve Stráži pod Ralskem (kontaminace podzemní vody a horninového prostředí, odkaliště a celkem řádově stovky objektů). Nejvíce lokalit se starou ekologickou zátěží představují v Libereckém kraji kontaminované areály v průmyslových či komerčních lokalitách, kterých je 39. V následující tabulce jsou uvedeny nejrizikovější lokality (kategorie priority A3 – sanace je naléhavá), které se nacházejí v zájmovém území.

Tabulka 3: Staré ekologické zátěže s největší rizikovostí v Libereckém kraji s nutností bezodkladného nápravného opatření – kategorie A3 (SEKM, 2019)

Název lokality	Obec, k. ú.	Původ kontaminace	Kontaminace a rizika
Díamo, s.p., o.z. TÚU Důl chemické těžby	Stráž pod Ralskem	hornictví	kontaminace půdy, horninového prostředí a podzemní vody
Areál ATREA - bývalá a.s. Bižuterie Jablonec nad Nisou	Jablonec n. N.	organická rozpouštědla	Kontaminace horninového prostředí a podzemních vod
Dřevařské závody Srní	Srní u České Lípy	dřevozpracující a papírenský průmysl	Kontaminace podzemních vod. Zátěž po impregnaci dřeva (železničních pražců).
Preciosa - Na Hutích	Jablonec n. N.	výroba a distribuce elektrické energie	kontaminace půdy, povrchových a podzemních vod
SAP Mimoň spol. s.r.o.	Boreček	Zemědělství, lesnictví	kontaminace podzemních vod

C.3.4 VODA

Libereckým krajem prochází hlavní evropské rozvodí, které odděluje úmoří Baltu (povodí Odry) a Severního moře (povodí Labe). Rozvodí probíhá hřebenovými partiemi Lužických hor (Hvozdký hřbet), Ještědského hřbetu a centrální částí Jizerských hor. Mezi nejvýznamnější vodní toky v kraji patří řeka Jizera. K povodí Jizery náleží říčka Mohelka, která se svými přítoky odvodňuje jižní část kraje. Dalšími důležitými přítoky Jizery, které odvodňují východní část kraje, jsou říčky Kamenice, Jizerka a Oleška. Podještědská pahorkatina je odvodňována Ploučnicí a jejími přítoky Ještědským, Panenským potokem, Svitávkou a Robečským potokem.

Páteřním tokem území je Lužická Nisa, která pramení v jabloneckém okrese a tvoří osu Žitavské pánve od Jablonce n. N. přes Liberec, Chrastavu, Hrádek a dále na území Polska a SRN. Významnějšími přítoky Lužické Nisy jsou Černá Nisa a Jeřice. Frýdlantský výběžek je odvodňován říčkou Smědá, která pramení v okolí Smědavy ve východní části Jizerských hor.

Na území Libereckého kraje je několik „velkých“ údolních nádrží (viz Tabulka 4), jejichž převažující účel je ochranný a vodárenský. Některé z těchto nádrží byly postaveny již počátkem 20. století, především v povodí Lužické Nisy.

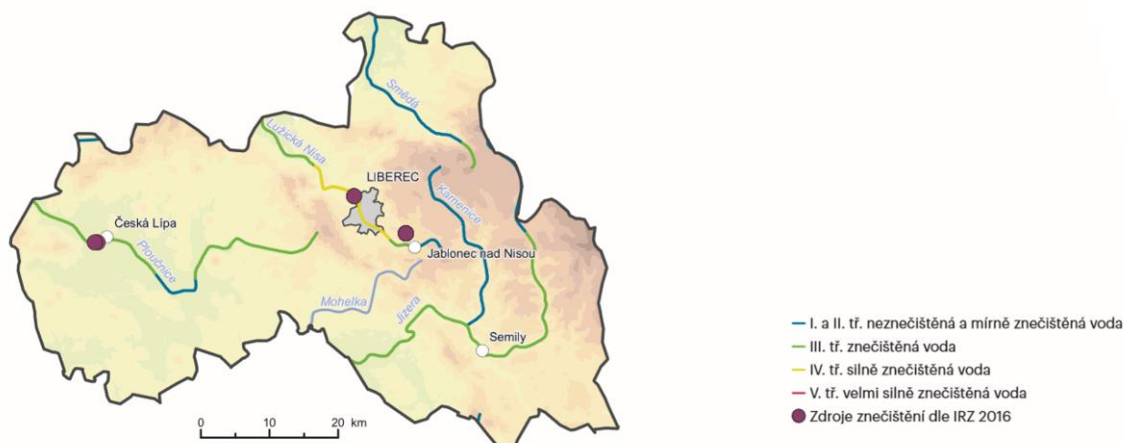
Tabulka 4: Největší vodní plochy v Libereckém kraji

Název	Druh	Tok	Plocha (ha)
Máchovo jezero	Rybník	Robečský potok	284,0
Josefův Důl	Vodní nádrž	Kamenice	150,0
Novozámecký rybník	Rybník	Robečský potok	126,0
Souš	Vodní nádrž	Černá Desná	102,0
Břehyňský rybník	Rybník	Břehyňský potok	91,5
Stráž pod Ralskem	Vodní nádrž	Ploučnice	75,0
Hamerský rybník	Rybník	Ploučnice	50,0
Dolanský rybník	Rybník	Bobří potok	44,0
Bedřichov	Vodní nádrž	Černá Nisa	42,1
Mšeno	Vodní nádrž	Míšenský potok	42,1
Holanský rybník	Rybník	Bobří potok	28,7
Milčanský rybník (Velká Nohavice)	Rybník	Bobří potok	28,6
Velký písečák	Plocha po těžbě štěrkopísku		28,1
(Malá) Nohavice	Rybník	Bobří potok	18,4
Heřmanický rybník	Rybník	Přítok Ploučnice	17,0
Jílovka (Jílek)	Rybník	Bobří potok	13,7
Poselský rybník	Rybník	Robečský potok	13,0
Kristýna	Plocha po těžbě uhlí		12,6
Malý písečák	Plocha po těžbě štěrkopísku		12,6
Harcov	Vodní nádrž	Harcovský potok	12,5

Nádrže Bedřichov, Mšeno, Harcov, Mlýnice a Fojtka velmi účinně snižují možnosti povodní a záplav v oblasti Jablonce nad Nisou, Liberce a níže položených obcí. Pro zajištění zdrojů povrchové pitné vody byly v povodí Jizery (podpovodí Kamenice) vybudovány nádrže Souš a Josefův Důl. Malé nádrže a rybníky jsou v území v poměrně malém počtu – větší výskyt je v západní části území (Českolipsko) a v jihovýchodní části (Semilsko).

Jakost povrchových vod

Jakost vody v tocích Libereckého kraje se v období 2016-2017 oproti předchozímu hodnocení dvoutletí (2015-2016) mírně zlepšila. Z III. třídy jakosti (znečištěná voda) na I. (neznečištěná voda) a II. třídu jakosti (mírně znečištěná voda) došlo ke zlepšení na toku Smědá. V horní části toku Lužická Nisa došlo ke zlepšení o jednu třídu jakosti, tedy na znečištěnou vodu (III. třída jakosti), její část protékající Libercem však stále zůstává hodnocena IV. třídou, tedy silně znečištěná voda. Její tok ovlivňují dva výrazné zdroje znečištění dle IRZ, a to nakládání s nebezpečnými odpady a ČOV v Liberci. Jakost vody v Ploučnici ovlivňuje těžba uranu ve Stráži pod Ralskem. Významný vliv na jakost vod v Libereckém kraji má také nedostatečné odkanalizování a čištění komunálních odpadních vod v menších obcích, dále pak plošné zdroje znečištění, zemědělská činnost (Obr. 12). Jakost vody v tocích byla ovlivněna i nízkými průtoky (CENIA, 2018).

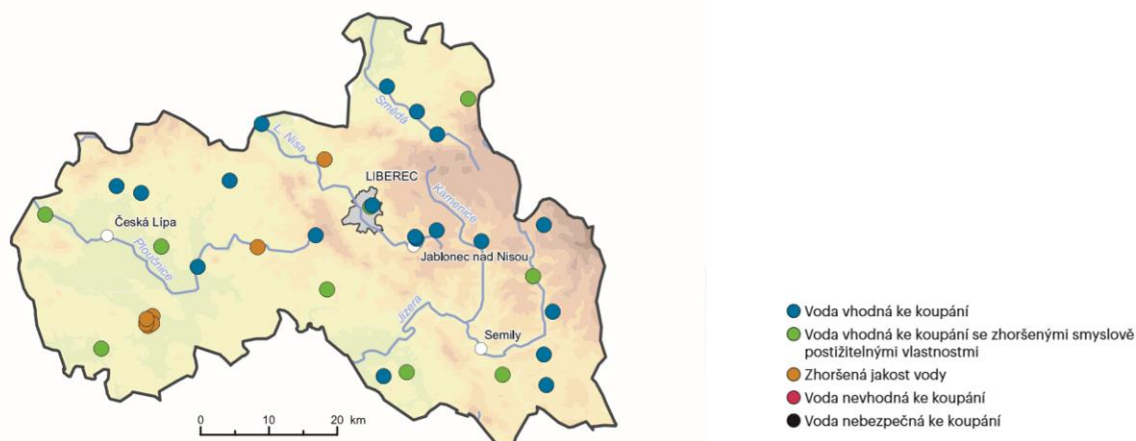

Mapa je sestavena na základě výsledného zatřídění jednotlivých profilů podle normy ČSN 75 7221, které je dáno nejhorší třídou z následujících ukazatelů: BSK_5 , $CHSK_{Cr}$, $N-NH_4^+$, $N-NO_3^-$, $P_{celk.}$. Bodové zdroje znečištění jsou uvedeny dle IRZ (úniky do vody a přenosy v odpadních vodách) za ohlašovací rok 2016. V legendě jsou pro úplnost znázorněny všechny třídy hodnocení jakosti vody v tocích.

Zdroj: VÚV T.G.M., v.v.i. z podkladů s.p. Povodí

Obr. 12 Jakost vody v tocích Libereckého kraje v období 2016-2017 (CENIA, 2018)

V rámci monitoringu koupacích vod bylo v Libereckém kraji v koupací sezoně 2017 sledováno 36 profilů. Zhoršená jakost vody z důvodu bakteriálního znečištění byla zjištěna na koupališti Sluníčko – Chrástava, dále na Hamerském jezeře z důvodu značného výskytu sinic, stejné hodnocení bylo shledáno také na všech profilech Máchova jezera. Ostatní lokality měly vodu vhodnou ke koupání bez výhrad nebo vodu vhodnou ke koupání se zhoršenými smyslově postižitelnými vlastnostmi (Obr. 13).

V mapě je znázorněno nejhorší dosažené hodnocení kvality koupacích vod na jednotlivých profilech z jednotlivých měření v průběhu celé koupací sezony. V legendě jsou pro úplnost znázorněny všechny kategorie hodnocení kvality koupacích vod.

Zdroj: SZÚ

Obr. 13 Kvalita koupacích vod v Libereckém kraji v koupací sezoně 2017 (CENIA, 2018)

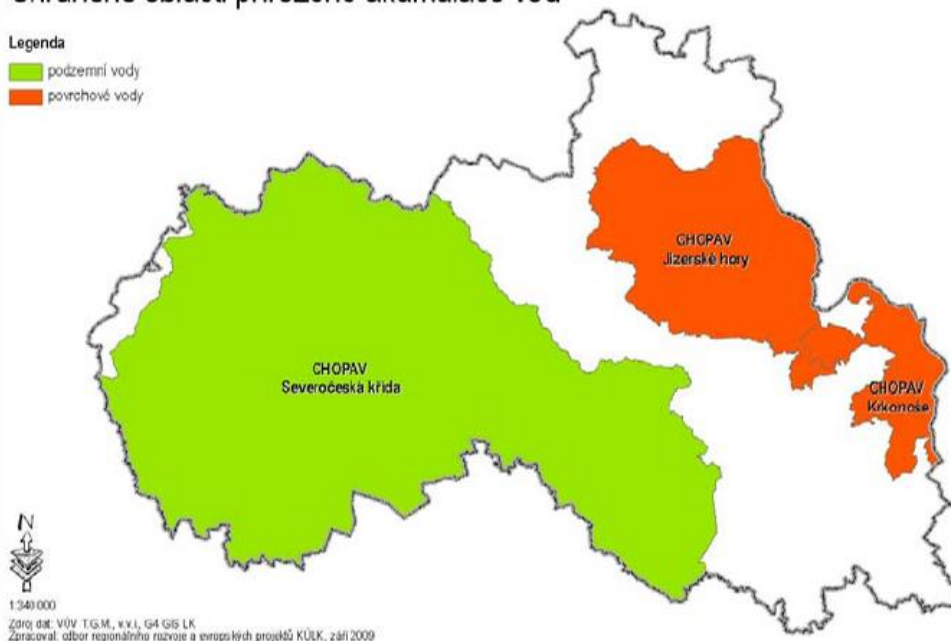
Chráněné oblasti přirozené akumulace vod

Z hlediska přirozené akumulace vody lze považovat území Libereckého kraje za vodohospodářsky významné. Poměrně velkou část Libereckého kraje zasahují tři chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV). V nich jsou samostatně chráněny jednotlivé vodní zdroje ochrannými pásmy, která zaujímají nezanedbatelnou část území, zejména v okrese Česká Lípa a při severní hranici okresů Liberec a Jablonec nad Nisou. Jedná se o dvě chráněné oblasti přirozené akumulace povrchových vod stanovené Nařízením vlády ČSR číslo 40/1978 Sb. - Jizerské hory a Krkonoše - a chráněná oblast přirozené akumulace podzemních vod Severočeská křída, stanovená Nařízením vlády ČSR číslo 85/1981 Sb.

CHOPAV Jizerské hory a Krkonoše jsou územně shodné se zvláště chráněnými územími. Na území CHOPAV Jizerské hory jsou vodárenské nádrže Souš a Josefův důl, které zásobují pitnou vodou oblastní vodovod Liberec – Jablonec nad Nisou a pramení zde Jizera a Lužická Nisa. CHOPAV Krkonoše navazuje na CHOPAV Jizerské hory, na území Libereckého kraje pramení levostranné přítoky Jizery. Všechny tři chráněné oblasti přirozené akumulace vod v Libereckém kraji jsou znázorněny na Obr. 14.

Chráněné oblasti přirozené akumulace vod

Legenda
■ podzemní vody
■ povrchové vody

Obr. 14 Chráněné oblasti přirozené akumulace vod v Libereckém kraji (Liberecký kraj, 2009)

Ochranná pásma vodních zdrojů

Na území kraje jsou rovněž vymezeny tři zdroje léčivých vod, které mají stanovená svá ochranná pásma zákonem č.164/2001 Sb. Jedná se o:

- Lázně Libverda,
- Lázně Kundratice (k.ú. Hamr na Jezeře, Osečná),
- zřídelní oblast Vratislavice nad Nisou.

Všechny uvedené zdroje jsou na území okresu Liberec, ochranné pásmo 2. stupně zdroje Vratislavice zasahuje do okresu Jablonec nad Nisou. Ochrana jednotlivých vodních zdrojů je zajištěna stanovením jejich ochranných pásem. V převážné části území má většina zdrojů ochranná pásma stanovená,

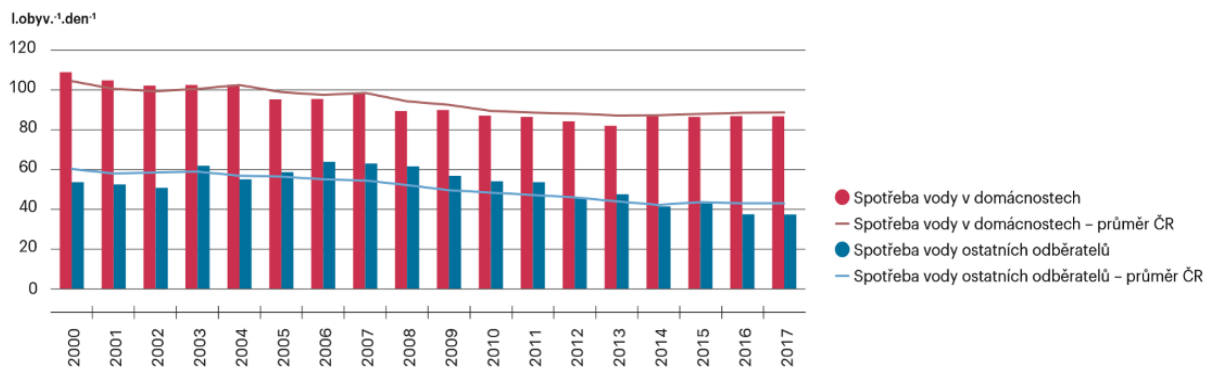
určitou výjimkou je území okresu Semily, kde byla pro převážné množství zdrojů stanovena pásma s omezenou dobou platnosti, která již uplynula. Jedná se většinou o ochranná pásma 2. stupně, pásma 1. stupně zůstávají v platnosti.

Územním rozsahem významnější jsou pásma povrchových zdrojů na severu okresů Jablonec nad Nisou a Liberec, dále podzemních zdrojů v okolí Turnova (okresy Semily a Liberec). Poměrně značný rozsah mají ochranná pásma podzemních zdrojů vod na území okresu Česká Lípa - zejména jižně od České Lípy, v okolí Mimoně a podzemní i povrchové zdroje na severní hranici okresu. Prakticky celou východní část území zasahuje ochranné pásmo 3. stupně vodárenského odběru Káraný – odběr pro Prahu z Jizery u Brandýsa nad Labem – pásmo odpovídá hranici povodí bývalého vodárenského toku Jizera. Uvedená ochranná pásma významných zdrojů korespondují se stanovenými CHOPAV (Geoportal LK, 2019).

Vodní hospodářství

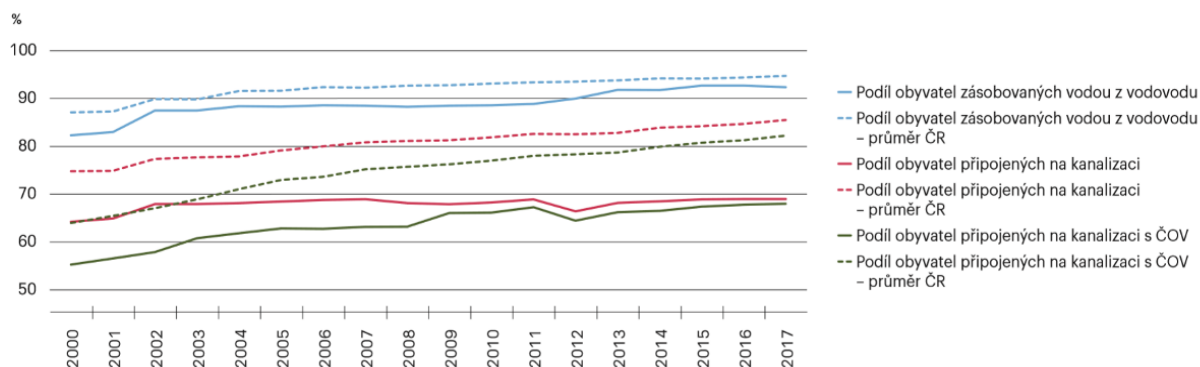
Zásobování vodou

V Libereckém kraji bylo v roce 2017 zásobeno vodou z vodovodu 92,4 % obyvatel, což patří mezi podprůměrné hodnoty v rámci ČR (průměr ČR 94,7 %). Vyrobeno bylo celkem 25,8 mil. m³ vody. Spotřeba pitné vody na jednoho obyvatele, zásobovaného vodou z veřejného vodovodu, činila 86,8 l.obyv.⁻¹.den⁻¹ (v roce 2000 činila spotřeba vody v domácnostech 108,9 l.obyv.⁻¹.den⁻¹, viz Obr. 15). V porovnání s ostatními kraji ČR je tato hodnota podprůměrná (viz Obr. 16), stejně tak jako spotřeba vody ostatních odběratelů, mezi něž se řadí například služby, zdravotnictví, školství či menší průmyslové podniky připojené na veřejný vodovod. Spotřeba vody ostatních odběratelů v roce 2017 činila 37,4 l.obyv.⁻¹.den⁻¹ (CENIA, 2018).

Zdroj: ČSÚ

Obr. 15 Spotřeba pitné vody [l.obyv.⁻¹.den⁻¹], 2000–2017 (CENIA, 2018)

Zdroj: ČSÚ

Obr. 16 Podíl obyvatel připojených na vodohospodářskou infrastrukturu ve srovnání s celorepublikovými průměry [%], 2000–2017 (CENIA, 2018)

Odpadní vody

Liberecký kraj má vzhledem ke svým geografickým podmínkám nejnižší podíl obyvatel připojených na kanalizaci a ČOV v rámci ČR. V roce 2017 tento podíl činil 69,0 % pro kanalizaci celkově a 68,0 % pro kanalizaci zakončenou ČOV, tento podíl dlouhodobě stagnuje. V kraji bylo v roce 2017 v provozu celkem 83 ČOV, což je stejně jako v roce 2016. Na jednu čistírnu odpadních vod bylo v průměru připojeno 3 664 obyvatel. Terciární stupeň čištění mělo v roce 2016 pouze 39,8 % ČOV v kraji, což je nejnižší hodnota v rámci ČR (CENIA, 2018).

Povodňová ochrana

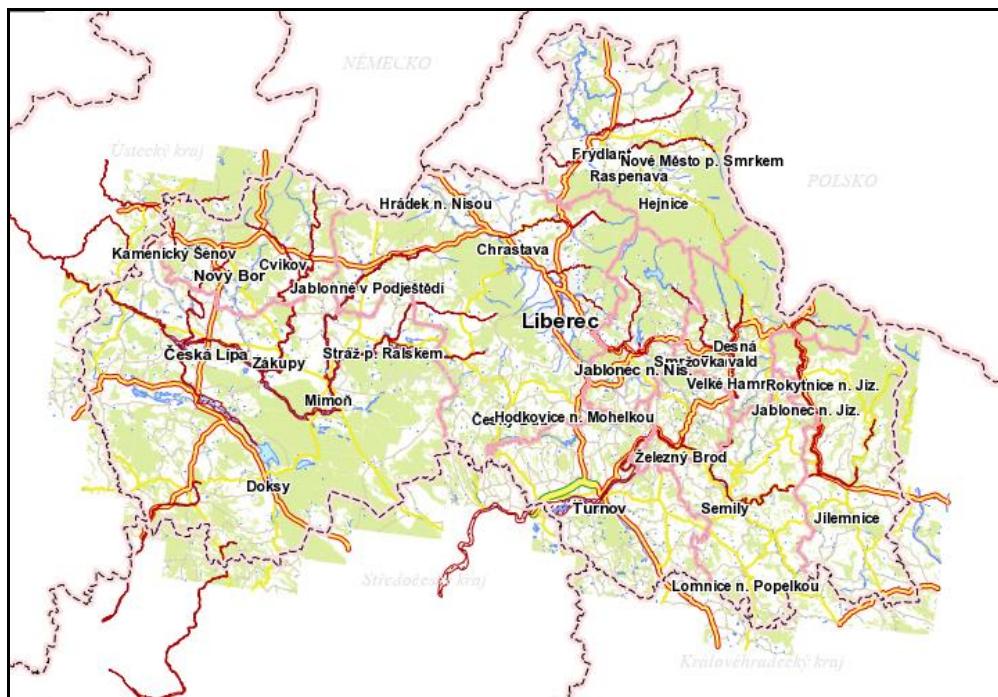
Vzhledem k tomu, že Liberecký kraj náleží ke krajům s vyšším srážkovým úhrnem a vzhledem k morfologii území, se v kraji vyskytují problémy s rychlým odtokem srážkových vod z území, který vyúsťuje v ničivé povodně. Velký podíl na vzniku povodní má především značné odlesnění a tím vznik nedostatečné přirozené retence zejména horských oblastí s vysokým srážkovým úhrnem, v minulosti provedené meliorace a nevhodné úpravy toků.

Téměř každý rok se vyskytuje alespoň jeden ze tří druhů přirozené povodně. Nejčastějším případem jsou povodně z letních bouřek, následované jarním táním a jako nejméně časté jsou evidovány ledové jevy. Systém vodních děl snižuje tato rizika, nicméně povodně většinou výrazně ovlivňují přítoky hlavních toků. Pro Ploučnici jsou typické povodně z letních bouřek, kdy řeku nejvíce ovlivňuje Svitávka a Panenský potok. Pro Svitávku jsou také typické ledové jevy.

Lužická Nisa je typická povodněmi z letních bouřek. Pokud je povodeň na Lužické Nise do Liberce, je to zapříčiněno Černou a Bílou Nisou. U těchto toků je typické rychlé nastoupaní hladiny až na 3. stupeň povodňové aktivity a opětovné vrácení na původní hladinu, a to během několika hodin (nejčastěji 3-7 hodin). Tyto povodně nemají za následek větší škody. Hlavním problémem Lužické Nisy je její pravostranný přítok Jeřice, který má na svém povodí dvě přehradu, ale problémy většinou způsobuje samotná neregulovaná Jeřice.

Nejrychlejší tokem, co se povodní týče, je řeka Smědá. Povodně jsou zde každoročně, a to všechny druhy přirozených povodní. Stejně významný je i pravostranný přítok Smědé, a to Řasnice, u níž jsou povodně velmi nepředvídatelné. Z povodňového hlediska je zajímavá i frýdlantská Oleška, která v minulosti způsobila nezanedbatelné škody. Vymezení aktivních záplavových zón na území

Libereckého kraje je znázorněno na následujícím obrázku (Obr. 17) (Geoportal LK, Povodňový portál, 2019).

Obr. 17 Vymezení aktivních zón záplav (červená linie) v Libereckém kraji (Geoportal LK, Povodňový portál, 2019)

Základním dokumentem pro řízení povodňové ochrany v kraji je Povodňový plán Libereckého kraje. Obsahuje podrobné rozdělení úkolů a činností při provádění opatření k ochraně před povodněmi na úrovních krajských orgánů státní správy a organizací s celostátní, krajskou nebo významnou regionální působností. Povodňový plán je zpracován na základě § 71 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a vychází ze současné platné legislativy (vodní zákon a souvisejícími předpisy).

Povodňová problematika souvisí rovněž s problematikou změn klimatu. Do budoucna se předpokládá nárůst četnosti výskytu a intenzity extrémních meteorologických jevů, mezi které patří nejen povodně, ale také delší období sucha a nárůst teploty. Bude tedy nutné věnovat pozornost adaptacím na tyto změny, například na vhodné úpravy vodního režimu v krajině, kdy je doporučováno jak zvyšování retence vody v krajině, tak umožnění rozlivu povodňových vod. Také ve městech je nezbytné reagovat na potenciální změny, zejména na zvyšující se teploty v rámci tepelných ostrovů měst.

C.3.5 PŘÍRODA A KRAJINA

Velkoplošná zvláště chráněná území

Na území Libereckého kraje se nachází, nebo do něj zasahuje, šest velkoplošných zvláště chráněných území (VZCHÚ). Jedná se o Krkonošský národní park (západní část), CHKO České středohoří (okrajová východní část), CHKO Český ráj (většina plochy), CHKO Jizerské hory (celé území), CHKO Kokořínsko – Máchův kraj (celé území Máchova kraje a severní část Kokořínska) a CHKO Lužické hory (většina plochy). Všechna velkoplošná ZCHÚ Libereckého kraje jsou znázorněna na následujícím obrázku (Obr.

18). Celková rozloha těchto území v rámci Libereckého kraje v roce 2017 činila 1 104 km², což bez započtení překryvů odpovídá celkem 35,2% rozlohy kraje (nejvíce v ČR).

Obr. 18 Přehled velkoplošně zvláště chráněných území Libereckého kraje (Geoportal LK, Ochrana přírody, 2019)

Maloplošná zvláště chráněná území (MZCHÚ)

V roce 2017 se na území Libereckého kraje nacházelo 126 maloplošných zvláště chráněných území (v roce 2016 to bylo 127). Mezi ně patřilo 8 národních přírodních rezervací, 9 národních přírodních památek, 36 přírodních rezervací a 73 přírodních památek (74 v roce 2016). Rozloha všech maloplošných zvláště chráněných území byla 58 km²) (CENIA, 2018).

Rozloha všech zvláště chráněných území, bez započtení překryvů, činila v roce 2017 1 114 km², tj. 35,2 % kraje. Liberecký kraj tak byl krajem s nejvyšším podílem chráněných krajinných území na ploše kraje v rámci ČR.

Přírodní parky

Přírodní parky jsou v Libereckém kraji plošně velmi významné instituty ochrany přírody pro ochranu krajinného rázu. V současné době se na tomto území nachází 3 přírodní parky:

- Ještěd
- Peklo
- Maloskalsko

Celková rozloha přírodních parků činí 130 km² (CENIA, 2018).

Významné krajinné prvky (VKP)

Součástí cenných částí přírody jsou v Libereckém kraji také významné krajinné prvky (VKP), kterými jsou ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotné části krajiny, která utvářejí její typický vzhled nebo přispívají k udržení její stability (ze zákona se jedná například o lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera a údolní nivy), ale i vybrané charakteristické antropogenní prvky krajiny - nádrže

a další). Dále jimi mohou být jiné části krajiny, které orgán ochrany přírody zaregistruje (například mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy). Registrovaných VKP bylo v roce 2014 v Libereckém kraji 242 (KOPK LK, 2014).

Územní systémy ekologické stability krajiny (ÚSES)

Územní systémy ekologické stability krajiny (ÚSES) jsou vzájemně propojené soubory přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Rozlišují se na místní, regionální a nadregionální ÚSES a jejich cílem je:

- uchování a podpora rozvoje přirozeného genofondu krajiny
- zajištění příznivého působení na okolní ekologicky méně stabilní části krajiny a jejich prostorové oddělení
- podpora možnosti polyfunkčního využívání krajiny
- uchování významných krajinných fenoménů

Vymezení územního systému ekologické stability (ÚSES) na nadregionální a regionální úrovni zahrnuje v Libereckém kraji 6 nadregionálních biocenter či jejich částí a 101 regionálních biocenter propojených biokoridory. Převážná většina prvků regionálního systému ekologické stability leží na lesní půdě, pouze na několika místech se trasování biokoridorů nevyhnulo přechodu mimo lesní plochy. Významně jsou zastoupeny i ekosystémy mokřadních a vodních společenstev. Aktuální podoba ÚSES na území kraje byla stanovena v Zásadách územního rozvoje Libereckého kraje (2011).

Péče o chráněné živočichy

Ochrana zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin je řešena zákonem č.114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, a v souladu s tím je ochrana biotopů těchto druhů zakotvena i v Aktualizaci Koncepce ochrany přírody a krajiny Libereckého kraje z roku 2014. Pro zjištění aktuálního výskytu zvláště chráněných druhů na území kraje pak slouží Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky.

V České Republice existuje od roku 1997 Národní síť stanic pro handicapované živočichy, která sdružuje subjekty pečující o zraněné a nemocné volně žijící živočichy. Jejich cílem je zajistit pomoc těmto živočichům a umožnit jejich plnohodnotný návrat do přírody. V Libereckém kraji zajišťující komplexní péči 3 záchranné stanice:

- Archa - Centrum pro zvířata v nouzi při Zoo Liberec
- Stanice pro handicapované živočichy Libštát
- Záchranná stanice FALCO Dolní Týnec

Invazní druhy

Invazní druh je druh, který není na našem území původní, ale který zde postupně zdomácněl a přizpůsobil se místním podmínkám. Snadno se rozmnožuje a šíří a nekontrolovatelně až agresivně vytlačuje původní druhy. Vznikají tak rozsáhlé monotónní porosty těchto přizpůsobivých druhů a může dojít až rozvratu celého ekosystému a zániku mnoha původních druhů.

Za nejvýznamnější rostlinné invazní druhy jsou považovány: křídlatka sp., netýkavka malokvětá, šťovík alpský a bolševník velkolepý. Na části území České republiky byly v poslední době v rámci dlouhodobých projektů evropského programu Life likvidovány invazní druhy na rozsáhlých územích (Moravskoslezský, Olomoucký a Liberecký kraj).

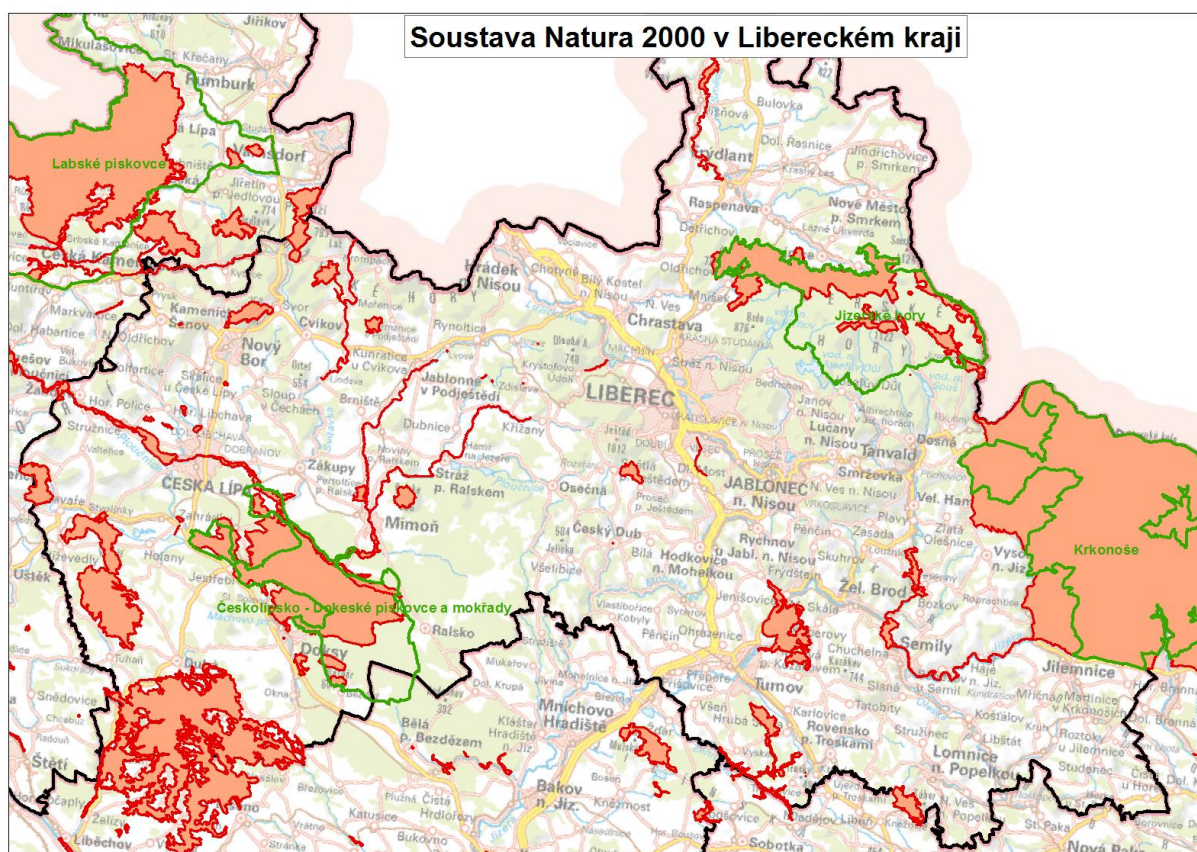
Natura 2000

V rámci soustavy Natura 2000 (viz následující obrázek) jsou na území Libereckého kraje evidovány 3 ptačí oblasti (dále PO), o celkové ploše 34 174 ha, což představuje 10,8 % z rozlohy kraje. Jedná se o:

- PO Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady
- PO Jizerské hory
- PO Krkonoše

Dále se v kraji nachází, nebo do něj zasahuje 50 evropsky významných lokalit (EVL) (AOPK ČR, 2019). Na území kraje zaujímají EVL plochu 42 438 ha, což je 13,4 % z jeho celkové rozlohy.

Níže (Obr. 19) se nachází mapové vymezení PO a EVL nacházející se v území Libereckého kraje.

Obr. 19 Ptačí oblasti a evropsky významné lokality v Libereckém kraji (AOPK ČR, 2019)

C.3.6 PŮDA A VYUŽITÍ ÚZEMÍ

Liberecký kraj je převážně hornatý, větší plochy orné půdy má pouze teplejší jihozápad kraje, jinak je zemědělství realizováno zejména na trvalých travních porostech, které v roce 2017 tvořily 48,1 % celkové výměry zemědělské půdy v kraji (rozloha 67,0 tis. ha). V roce 2017 zaujímala v Libereckém kraji dle katastru nemovitostí zemědělská půda celkově 139,2 tis. ha, tedy 44,0 % území kraje, přičemž rozloha orné půdy činila 63,1 tis. ha, což je o 271,0 ha méně než v roce 2016.

Od roku 2000 klesla výměra zemědělské půdy o 1,9 tis. ha, výměra orné půdy pak o 8,1 tis. ha, tj. 11,4 %. V období 2000-2017 vzrostla plocha trvalých travních porostů o 6,2 tis. ha převážně na úkor

orné půdy, jednalo se tedy o přesun v rámci zemědělské půdy, který má pozitivní vliv na kvalitu půdy a životní prostředí. Zastavěné plochy, nádvoří a ostatní plochy v roce 2017 pokrývaly 9,9 % (v roce 2000 to bylo 9,8 %) Libereckého kraje. Vodní plochy zaujímaly 1,5 % území Libereckého kraje.

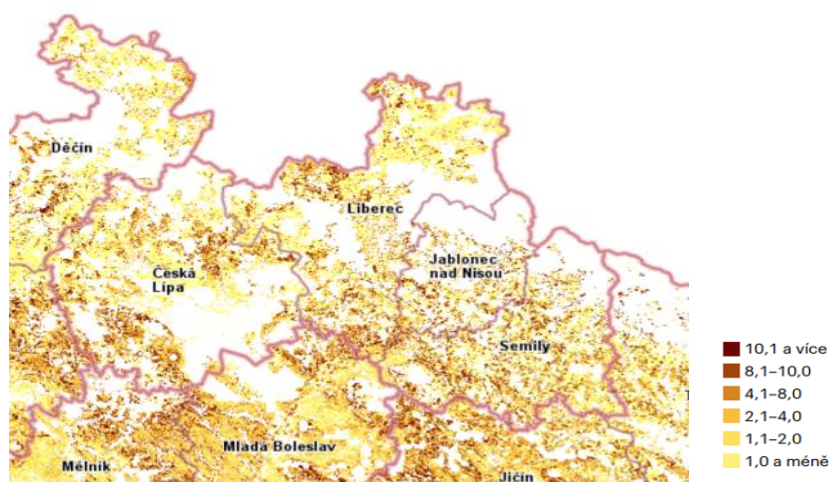
V databázi LPIS bylo v roce 2017 registrováno 103,5 tis. ha zemědělské půdy (tj. 74,4 % zemědělské půdy evidované v katastru nemovitostí a 32,7 % území kraje).

Dle databáze CORINE Land Cover z roku 2014 tvoří lesy a polopřírodní oblasti 46,4 % území kraje (nejvíce v ČR). Mezi roky 2006 a 2012 došlo na území kraje ve srovnání s celou ČR k výraznějším změnám krajinného pokryvu, největší podíl změn na celkové ploše byl registrován v okrese Jablonec nad Nisou (5,0 %), kde se jednalo převážně o změny v lesních porostech (zalesňování, odlesňování, změna druhové skladby) (CENIA, 2018).

Eroze půdy

Kvalitu půdy také negativně ovlivňuje **eroze**. Na silně erodovaných půdách dochází ke snížení hektarových výnosů až o 75 % a ke snížení ceny půdy až o 50 %. Půda je v klimatických podmínkách ČR ohrožena především vodní a větrnou erozí. Snížená mocnost půdního profilu a narušená půdní struktura významně snižují schopnost půdy zadržovat vodu. Na území Libereckého kraje se uplatňuje především vodní eroze.

V Libereckém kraji jsou, stejně jako v celé ČR, dlouhodobě nejvíce ohroženy oblasti s výskytem bonitně nejcennější půdy (ORP Jablonec N. n., Semily, Turnov, Česká Lípa), kde se nachází největší podíl půd s extrémním ohrožením (potenciální ztráta půdních částic $10,1 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}$ a více) (viz Obr. 20).

Obr. 20 Potenciální ohroženost zemědělské půdy vodní erozí vyjádřená dlouhodobým průměrným smyvem půdy G v ČR ($\text{t} \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}$) v roce 2017 (VUMOP, 2019)

Mezi další příčiny degradace půd v ČR patří acidifikace, dehumifikace, utužení, podmáčení a zasolování půd, v jejichž důsledku dochází ke snížení produkčních i ekologických funkcí. Snižuje se také biodiverzita, infiltrace v daném území a pH (eAGRI, 2019).

Situaci nadále zhoršují dopady klimatické změny a proto je půda jednou z cílových oblastí návrhů adaptace na změnu klimatu.

C.3.7 LESY

Míra lesnatosti je v Libereckém kraji v porovnání s ostatními kraji České republiky nejvyšší. V roce 2017 činila výměra lesů v Libereckém kraji 136,5 tis. ha, což je 43,1 % z jeho celkové rozlohy.

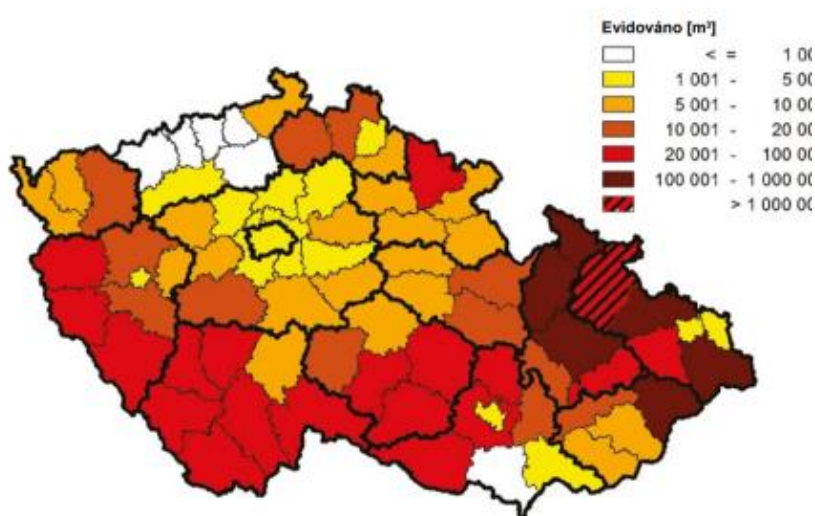
Hospodářské lesy s primární produkční funkcí se na celkové porostní ploše lesů podílely 62,9 %, následovaly lesy zvláštního určení s podílem 32,5 % a lesy ochranné s podílem 4,6 %. Nejčastěji zastoupenou věkovou kategorií v roce 2017 představovaly porosty ve věku 21–40 let. Lesní porosty v Libereckém kraji byly tvořeny převážně jehličnany, jejichž podíl v roce 2017 byl 76,4 %. Nejčastěji zastoupenými jehličnany byly smrky (49,2 %) a borovice (23,4 %) (CENIA, 2018).

V průběhu roku 2017 bylo v Libereckém kraji uměle obnoveno (tzn. zalesněno) celkem 617 ha a ve srovnání s rokem 2016 je to o 179 ha (22,5 %) méně. Při výsadbě převažovaly jehličnaté dřeviny (65,8% podíl na zalesněné ploše). Smrk byl použit na 215 ha (53,0 % plochy zalesněné jehličnany). Přírozenou obnovou došlo k zalesnění 195 ha lesa, to je o 74 ha méně než v roce 2016 (ČSÚ, 2019).

Za základní problémy hospodaření v lesích Libereckého kraje je považována nepříznivá druhová skladba lesů, přetrvávající vliv nevhodných hospodářských postupů, imisní zátěž ovzduší, vysoké stavy spárkaté zvěře a stoupající tlak veřejnosti a investorů na využití lesa k rekreaci a komerčnímu sportovnímu využití.

Stejně jako v ostatních částech České republiky dochází v Libereckém kraji k degradaci smrkových porostů. Jedná se o dlouhodobější problém, který je způsoben kombinací více faktorů – nepříznivé klimatické podmínky (sucho, méně srážek, polomy), napadení škůdci (kůrovce), menší odolnost lesa v důsledku založení porostů v nevhodném prostředí (nepůvodnost smrku), nevhodné způsoby hospodaření v lesích v minulosti, které nezohledňovaly přirozenou skladbu lesa, a také pomalé reakce na kalamitní situace. Zejména rok 2018 byl rokem s extrémně suchým létem, které pozitivně ovlivnilo populace kůrovce, a to v takové míře, že došlo k jeho plošnému přemnožení. Problém odumírání smrkových porostů je problémem celého území České republiky, i když se v Libereckém kraji – na rozdíl od krajů Moravskoslezského a Olomouckého – zatím neprojevuje tak dramaticky (viz mapa níže).

Nicméně uvedený dynamický jev je významný. Kromě jeho vlivu na ekonomiku (dřevozpracující průmysl) mohou mít změny také vliv na zdraví a pohodu obyvatel kraje, kdy absence lesa a vzrostlé zeleně působí negativně na psychiku člověka. Může být také ovlivněn cestovní ruch, protože návštěvníci se do LK vydávají také kvůli jeho přírodním krásám.

Obr. 21 Evidovaný objem smrkového kůrovcového dříví v Česku v roce 2016 (LOS VÚHLM, 2018)

C.3.8 ODPADY

Problematiku nakládání s odpady řeší systematicky v Libereckém kraji každoročně vyhodnocovaný Plán odpadového hospodářství Libereckého kraje (dále POH LK). Ve vztahu k odpadovému hospodářství ČR je Liberecký kraj možno považovat za významné centrum technologických zařízení pro využívání a odstraňování odpadů. Část odpadů, zpracovávaných v technologických zařízeních pro využívání a odstraňování odpadů Libereckého kraje, nepochází z jeho území.

Celková produkce odpadů se v Libereckém kraji dlouhodobě pohybuje okolo 900 tisíc tun za rok. V roce 2017 činila dle informačního systému VISOH MŽP celková produkce všech odpadů 958,2 tis. t (VISOH, 2019). Dílčí rozdíly v jednotlivých letech jsou závislé zejména na úrovni hospodářského růstu a prováděných investičních akcích stavebního charakteru (Liberecký kraj, 2019).

Nárůst produkce komunálních odpadů v posledním roce souvisí především se zvýšením produkce biologicky rozložitelného odpadu. Celková produkce směsného komunálního odpadu na obyvatele poklesla dle VISOH mezi lety 2009-2017 o 20,8 % na hodnotu 278,8 kg.obyv.⁻¹ a její podíl na celkové produkci komunálních odpadů na obyvatele se ve sledovaném období snížil z 67,9 % na 55,2 % (CENIA, 2018).

V roce 2017 bylo v Libereckém kraji celkově vyprodukováno 222,8 tis. t komunálního odpadu, z toho bylo 157,9 tis. t komunálního odpadu dále využito a 87,6 tis. t odstraněno skládkováním, přestože ukládání komunálního odpadu na skládky v průběhu let v období 2009-2017 kolísá, nedaří se jeho podíl účinně snižovat (VISOH, 2019). Zhruba 34 % komunálních odpadů bylo využíváno energeticky.

C.3.9 HLUK

Nejvýznamnějším zdrojem hluku v Libereckém kraji je doprava. Zatížení obyvatel vysokou hladinou hluku je největší v zástavbě podél hlavních dopravních tahů. Klíčovými komunikacemi pro kraj jsou dálnice D10 a silnice I. třídy I/35. V kraji je poměrně hustá síť silnic I., II. a III. třídy. Dopravní zatížení těchto komunikací se významně liší podle důležitosti příslušné komunikace. Mezi další významné patří např. silnice I/9, I/10, I/13 a další.

Mezi příčiny zátěže hlukem z dopravy, patří nejen vzrůstající intenzita automobilové dopravy, ale také nevyhovující kvalita a nedostatečná kapacita komunikací, a chybějící obchvaty měst a obcí, ve kterých tak dochází k zátěži obytných území hlukem. Hluk z průmyslové činnosti je ve srovnání s hlukem z dopravy méně významný, s výjimkou některých lokalit v blízkosti průmyslových aktivit.

Vyhodnocení úrovně hlukové zátěže z automobilové dopravy je možno provést na podkladě výsledků strategického hlukového mapování (SHM), které však není vztaženo k hygienickým limitům podle české legislativy, ale k mezním hodnotám dle evropské směrnice 2002/49/ES. Na základě této směrnice jsou hodnoceny následující hlukové ukazatele:

- L_{dvn} – hodnota hlukového ukazatele pro den-večer-noc (celkové obtěžování hlukem – 24 hod); ukazatel nemá v legislativě ČR limit, podle zákona č.523/2006 Sb. je mezní hodnota 70 dB,
- L_n – hluk v noci (22 – 6 hod); limity viz výše, pro mapování se uvažuje mezní hodnota 60 dB.

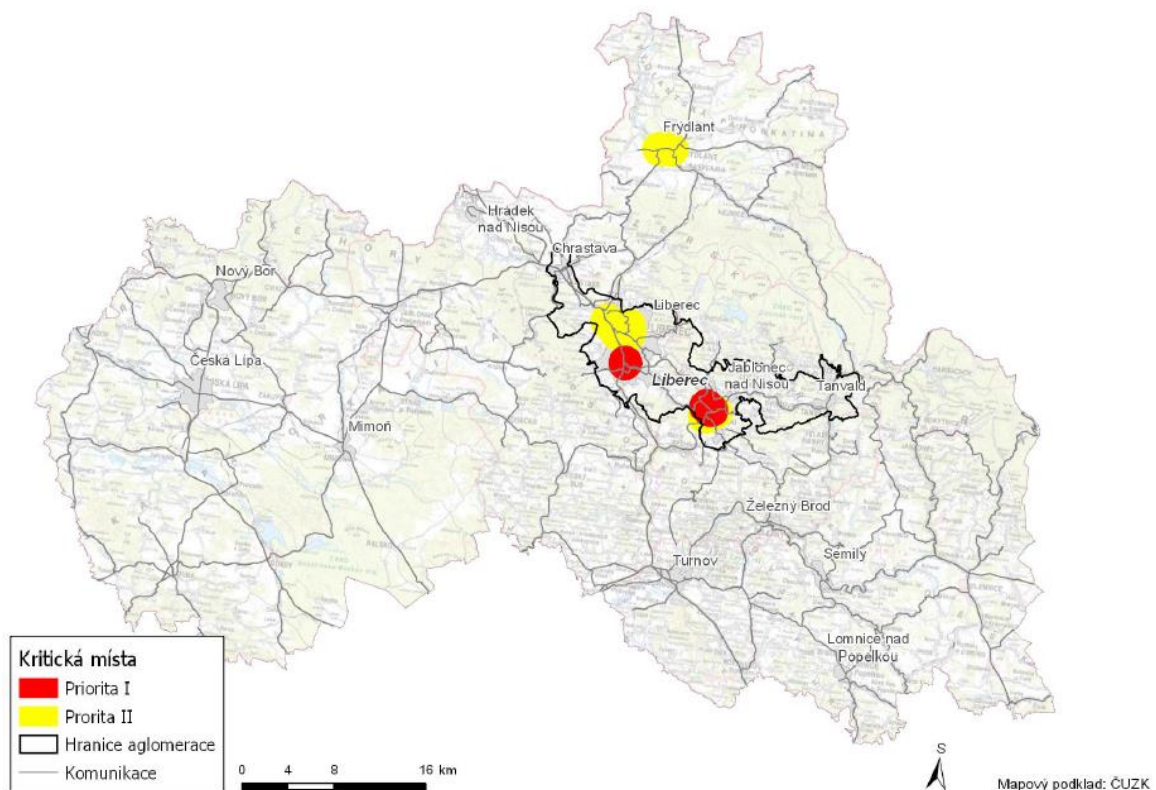
Pro Liberecký kraj je významný aktuální dokument Návrh akčního hlukového plánu pro hlavní pozemní komunikace ve správě ŘSD ČR – 3. kolo – Liberecký kraj a aglomerace Liberec, z roku 2019 (AP hluk, 2019). Akční hlukové plány navazují na SHM a výsledky jsou reportovány Evropské komisi.

Na území Libereckého kraje (mimo aglomeraci Liberec) žije dle výsledků strategického mapování (AP hluk, 2019) v oblastech s překročenými mezními hodnotami hlukového indikátoru pro celodenní hlukovou zátěž z hlavních silnic 1 203 osob (0,3 % obyvatel kraje), v noci se jedná o 1 712, tj. 0,4 % obyvatel (ATEM, 2019).

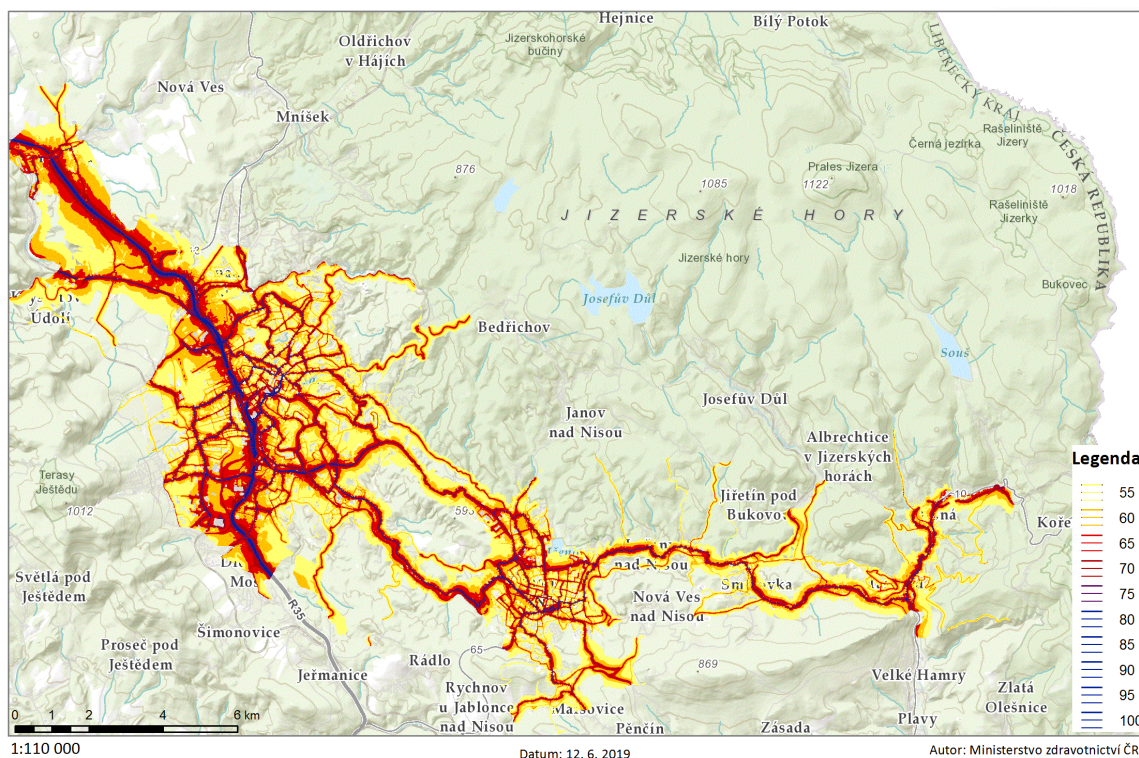
Na území aglomerace Liberec žije v oblastech s překročenými mezními hodnotami hlukového indikátoru pro celodenní hlukovou zátěž z hlavních silnic 4 469 osob (1,0 % obyvatel kraje), v noci se jedná o 5 355, tj. 1,2 % obyvatel (ATEM, 2019).

Libereckým krajem neprochází železniční trať, která by intenzitou provozu splňovala podmínky směrnice 2002/49/ES pro hlukové mapování, a zátěž obyvatelstva hlukem z železnic tudíž nebyla v kraji sledována (ATEM, 2019).

Na obrázcích Obr. 22 a Obr. 23 je zobrazena mapa lokalizující všechna kritická místa na území Libereckého kraje a aglomerace Liberec.

Obr. 22 Lokalizace vymezených kritických míst – LK a aglomerace Liberec (2019) (ATEM, 2019)

Obr. 23 SHM (2017) aglomerace Liberec – hluk ze silniční dopravy, L_{dvn} (ATEM, 2019)

Hluk je spolu s vibracemi také doprovodným jevem těžby nerostných surovin, především v okolí lomů. Hluk je způsoben provozem těžních technologií či provozem nákladní automobilové dopravy zabezpečující přepravu suroviny (CENIA, 2018).

C.3.10 KULTURNÍ PAMÁTKY

V Libereckém kraji jsou vyhlášeny níže uvedené kulturní památky.

Národní kulturní památky:

- Zámek Zákupy a hospodářský dvůr zámku v Zákupích
- Zřícenina hradu Bezděz
- Horský hotel a televizní vysílač Ještěd u Liberce
- Hrad Grabštejn
- Kostel sv. Vavřince a Zdislavy v Jablonném v Podještědí
- Zámek Frýdlant
- Zámek Lemberk
- Zámek Sychrov
- Brusárna Harrachovské sklárny se strojním vybavením
- Dlaskův statek v Dolánkách u Turnova
- Janatův mlýn v Buřanech
- Zámek Hrubý Rohozec
- Zřícenina hradu Trosky

Městské památkové zóny:

- Česká Lípa
- Dubá
- Kamenický Šenov
- Nový Bor
- Zákupy
- Jablonec nad Nisou
- Český Dub
- Frýdlant v Čechách
- Hodkovice nad Mohelkou
- Hrádek nad Nisou
- Jablonné v Podještědí
- Liberec
- Jilemnice
- Lomnice nad Popelkou
- Turnov

Vesnické památkové zóny:

- Kravaře
- Kruh
- Sloup
- Tubož
- Velenice
- Vojetín
- Železný Brod
- Kryštofovo Údolí
- Újezdec (Syřenov)

Vesnické památkové rezervace:

- Lhota
- Rané
- Žďár
- Jizerka
- Železný Brod - Trávníky
- Horní Štěpanice
- Lomnice nad Popelkou - Karlov

Krajinné památkové zóny:

- Zahrádecko
- Lembersko

C.3.11 ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVA A OSVĚTA

Liberecký kraj má zpracovanou Koncepci environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) na období 2011-2020. Koncepce EVVO je dlouhodobý dokument, který na základě analýzy plnění cílů koncepce EVVO v období 2003–2009 představuje vizi Libereckého kraje, cíle a opatření, prostřednictvím kterých bude vize realizována. Cílem je zvýšení povědomí a znalostí obyvatel o životním prostředí (www.databaze-strategie.cz, 2019).

Praktickou ekologickou výchovu zajišťuje odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Libereckého kraje prostřednictvím své příspěvkové organizace Středisko ekologické výchovy Libereckého kraje (STŘEVLIK, p.o.). Stěžejní činností organizace STŘEVLIK byly pobytové ekovýchovné programy pro školní kolektivy. Osvěta veřejnosti probíhala formou ekodnů (Vítání jara, Den Země, Den vlny, Den stromů) (CENIA, 2018).

Metodická podpora učitelů základních a středních škol probíhala zejména prostřednictvím sítě M.R.K.E.V. (metodika a realizace komplexní ekologické výchovy), kterou v Libereckém kraji koordinuje Městské středisko ekologické výchovy při ZOO Liberec – Divizna (CENIA, 2018).

Metodická podpora učitelů mateřských škol probíhala zejména prostřednictvím sítě Mrkvička, kterou v Libereckém kraji koordinuje Středisko ekologické výchovy Libereckého kraje (STŘEVLIK, p.o.) (CENIA, 2018).

Liberecký kraj také dlouhodobě spolupracuje s AOS EKO-KOM na třídění komunálních odpadů. V rámci společného projektu se trvale rozšiřuje síť barevných kontejnerů v obcích kraje, velký důraz je kladen také na motivaci obyvatel k třídění.

Další ekologickou výchovu umožňují webové stránky, a to například Ekovýchova Libereckého kraje a Geoportál Libereckého kraje (CENIA, 2018).

Z hlediska ochrany životního prostředí je podstatné, že v některých případech, zejména v oblasti snižování negativních vlivů lokálních topenišť na kvalitu ovzduší, nakládání s odpady (separovaný sběr, eliminace spalování odpadů v domácnostech, odpor proti energetickému využití odpadu v moderních zařízeních), ochrany přírody, ochrany klimatu a dalších jsou nástroje EVVO nezbytnou, nikoliv však postačující, podmínkou řešení. Pouze legislativní, administrativní ani ekonomické nástroje nejsou při ochraně životního prostředí samospasitelné, bez zapojení informované, vzdělané, poučené a v důsledku také aktivní veřejnosti.

C.4 STÁVAJÍCÍ PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ

Stav životního prostředí včetně současných problémů je popsán podrobně v předcházejících kapitolách. Níže je uveden hlavní souhrn nejvýznamnějších problémů:

OVZDUŠÍ

- Emise z dopravy, a to zejména v kategorii suspendovaných částic frakce PM₁₀, PM_{2,5} a NO_x v obcích a v blízkosti komunikací zatížených intenzivní automobilovou dopravou.
- Emise z malých zdrojů znečišťování ovzduší - domácích topenišť (tuhé znečišťující látky, CO, SO, benzo(a)pyren).
- Přeshraniční vlivy (včetně koncentrací SO₂ ze zahraničních zdrojů (elektrárna Turów, PL).
- Vysoký podíl emisí NH₃ v případě intenzivní zemědělské produkce – chovu hospodářských zvířat.

KLIMA A ADAPTACE NA ZMĚNU KLIMATU

- Nízká míra adaptací na zmírnění projevů klimatické změny, včetně podceňování míry pravděpodobnosti jejich dopadů.

VODA

- Zhoršená a nelepšící se jakost vody Lužické Nisy (až IV. třída jakosti v Liberci) v důsledku zatížení odpadními vodami.
- Nedostatečné odkanalizování a čištění komunálních odpadních vod v menších obcích.
- Nižší podíl obyvatel připojených na kanalizaci napojenou na čistírnu odpadních vod ve srovnání s průměrem ČR.
- Kvalita podzemních vod ovlivněná starými ekologickými zátěžemi (např. těžbou uranu v Ralsku).

PŮDA A ZEMĚDĚLSTVÍ

- Zvyšování podílu zastavěných ploch a pokračující zábory zemědělské půdy, zejména v okolí větších sídel a při hlavních silničních trasách pro účely podnikání a bydlení.
- Vodní a větrná eroze půdy, spojená s intenzivním zemědělstvím a nesprávnými zemědělskými postupy, urychlená změnou klimatu.

LESY

- Degradace smrkových porostů v důsledku kombinace sucha a škodlivého hmyzu, vycházející z nevyvážené věkové a druhové porostní struktury lesa
- Vysoké stavy zvěře, zabraňující přirozené obnově lesa a biodiverzity.

PŘÍRODA A KRAJINA

- Střety mezi zájmy ochrany přírody a rozvojovými záměry (hlavně v oblasti těžby nerostných surovin), včetně degradace krajinného rázu vlivem těžebních ploch.
- Narušený vodní režim, snížená retenční schopnost krajiny.
- Civilizační tlak na ZCHÚ, zejména v souvislosti s narůstající intenzitou CR.

HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ, STARÉ EKOLOGICKÉ ZÁTĚŽE

- Zabezpečení území po těžbě uranu zejména z hlediska kontaminace podzemní vody.
- Staré ekologické zátěže v lokalitách bývalých i dosud provozovaných průmyslových zařízení.

ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

- Nárůst množství komunálních odpadů.
- Vysoký podíl skládkování komunálního odpadu.
- Stagnace využívání komunálního odpadu bez ohledu na zvýšené využívání biologicky rozložitelných odpadů (BRKO).

HLUK

- Hluk z automobilové dopravy v okolí komunikací, zatížených intenzivní automobilovou dopravou, zejména v intravilánech měst a obcí a podél zatížených komunikací.
- Absence obchvatů sídelních jednotek.

D. PŘEDPOKLÁDANÉ VLIVY KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ VE VYMEZENÉM DOTČENÉM ÚZEMÍ

V případě, že na základě Závěru zjišťovacího řízení bude rozhodnuto o dalším posuzování, bude komplexní posouzení Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+ na životní prostředí a veřejné zdraví následně provedeno v dokumentu Vyhodnocení vlivů koncepce na ŽP.

V takovém případě by byl použit standardní postup stanovení referenčních cílů životního prostředí a porovnání jednotlivých cílů, respektive opatření koncepce, s uvedenými referenčními cíli. Referenční cíle ochrany životního prostředí umožní posoudit, jak mohou jednotlivé cíle, respektive opatření koncepce, ovlivnit naplnění cílů ochrany životního prostředí, a zda je budou ovlivňovat pozitivně, negativně nebo zda budou vůči plnění cílů neutrální. Následně mohou sloužit jako základ pro sledování (monitoring) dopadů implementace strategie na životní prostředí pomocí stanovených indikátorů a také jako rámec pro určení environmentálních kritérií výběru intervencí (projektů), podporovaných koncepcí.

Pro stanovení referenčního hodnotícího rámce a tím i sestavení vybrané sady referenčních cílů ochrany životního prostředí bude použit osvědčený postup.

1. V první fázi bude na základě cílů a priorit národních, krajských i místních koncepčních dokumentů, které mají k předmětnému strategickému dokumentu vztah, vytvořen seznam všech potenciálních referenčních cílů (kompletní sada potenciálních cílů).
2. Tento seznam bude dále upraven na základě stávající analýzy stavu životního prostředí kraje.
3. Referenční rámec však může být finalizován až na základě Závěru zjišťovacího řízení, který by měl obsahovat upřesnění obsahu a rozsahu připravovaného Vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví a stanovit, který oblastem životního prostředí by měla být ve Vyhodnocení věnována zvláštní pozornost z důvodu potenciálních dopadů koncepce.

Ve druhé fázi by byly v rámci Vyhodnocení vybrány z kompletní sady potenciálních referenčních cílů ochrany životního prostředí ty cíle, u nichž bude nalezena vazba k jednotlivým cílům a opatřením koncepce. Vyhodnocení by bylo provedeno tabulkovou formou porovnáním vztahu cílů a opatření rozvoje k vybraným referenčním cílům (negativní, neutrální, respektive pozitivní vliv) s následným komentářem a doporučením autorům a předkladateli koncepce.

Při hodnocení vlivů koncepce na životní prostředí je potřeba vzít v úvahu nejen standardní dopady, tedy potenciální vlivy na životní prostředí ve smyslu výše uvedených právních předpisů, ale také vzájemný vztah mezi stavem životního prostředí v oblasti a jejím plánovaným rozvojem (tedy stav ŽP jako potenciální limit rozvoje).

Specifikace hlavních potenciálních vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví

Na předpokládané vlivy na životní prostředí je možné v této fázi pouze usuzovat, a to pouze na obecnější úrovni, neboť v současnosti je k dispozici pouze analytická část Strategie a její návrhová část bude připravována až následně. Níže uvedený text je tedy nutné chápat především orientačně, a to s ohledem na stávající trendy v rámci ČR a Libereckého kraje. Níže jsou tedy popsána témata, kterým by se měla připravovaná koncepce především věnovat:

- Rozvoj EVVO na základě nových impulzů a podmínek rozvoje kraje
- Zlepšení stavu ovzduší

- Adaptace na klimatickou změnu
- Rozvoj oběhového hospodářství
- Omezení produkce a skládkování směsného komunálního odpadu, jeho vyšší separace a recyklace
- Zlepšení jakosti vod, zvýšení podílu obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci, ČOV, zkvalitnění čištění odpadních vod
- Revitalizace vodních toků, obnova vodního režimu v krajině a ochrana před povodněmi
- Rozvoj udržitelné mobility s pozitivními dopady na snížení znečištění a hluku z dopravy
- Předcházení záboru zemědělského a lesního půdního fondu pro výstavbu nových výrobních areálů a pro bydlení
- Řešení kůrovcové kalamity a zlepšení druhové skladby lesů
- Efektivnější odstraňování starých ekologických zátěží
- Snížení rizika eroze půdy
- Zlepšení návaznosti ÚSES, zvýšení ekologické stability krajiny a omezování její fragmentace

Potenciálními riziky mohou být zejména:

- Zábory půdního fondu vlivem rozvojových aktivit
- Nárůst intenzity dopravy bez omezování automobilové individuální dopravy ve městech
- Střety rozvojových záměrů a záměrů cestovního ruchu se zájmy ochrany přírody
- A dále nedostatečné řešení některého z problémů uvedených v kapitolách výše

E. DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE

E.1 VÝČET MOŽNÝCH VLIVŮ KONCEPCE PŘESAHUJÍCÍCH HRANICE ČESKÉ REPUBLIKY

Zaměření a rozsah koncepce a její působnost pro území Libereckého kraje nepředpokládá její významné negativní vlivy, které by přesahovaly hranice České republiky. Pokud by takové vlivy byly zjištěny v průběhu posuzování, bude na tuto skutečnost neprodleně upozorněn příslušný úřad.

E.2 MAPOVÁ DOKUMENTACE A JINÁ DOKUMENTACE TÝKAJÍCÍ SE ÚDAJŮ V OZNÁMENÍ KONCEPCE

Mapová dokumentace (např. přehledné mapky územního rozložení hodnot), týkající se dotčeného území, je vesměs uvedena v textu Oznámení. Seznam hlavních podkladových materiálů, které byly použity pro zpracování tohoto Oznámení, je uveden v kapitole “Seznam použitých podkladů”.

E.3 DALŠÍ PODSTATNÉ INFORMACE PŘEDKLADATELE O MOŽNÝCH VLIVECH NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ

Základní informace o potenciálních vlivech koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví, které byly známy v době zpracování oznámení, jsou uvedeny v předcházejících kapitolách.

E.4 STANOVISKO ORGÁNU OCHRANY PŘÍRODY, POKUD JE VYŽADOVÁNO PODLE § 45I ODS. 1 ZÁKONA Č. 114/1992 SB., VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ.

Informace o zpracování Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+ s jeho stručnou charakteristikou byla zaslána dotčeným orgánům ochrany přírody s žádostí o stanovisko k potenciálním vlivům koncepce na území soustavy NATURA 2000 (stanovisko podle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Z přijatých stanovisek plyne, že **nelze** vyloučit významný vliv na území soustavy NATURA 2000.

Stručné obsahové znění doručených stanovisek OOP k vlivu koncepce na EVL a PO, dle zákona 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů	
Krajský úřad Libereckého kraje – Odbor životního prostředí a zemědělství	Nelze vyloučit významný vliv
Správa Krkonošského národního parku	Nelze vyloučit významný vliv
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR - Regionální pracoviště Správa CHKO Kokořínsko – Máchův kraj	Nelze vyloučit významný vliv
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR - Regionální pracoviště Správa CHKO České středohoří	Stanovisko nebylo doručeno, nicméně to nic nemění na výsledném závěru
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR - Regionální pracoviště Liberecko – CHKO Jizerské hory	Nelze vyloučit významný vliv
Ministerstvo životního prostředí – Odbor výkonu státní správy V, Liberec	Nelze vyloučit významný vliv

Součástí přílohy č. 1 tohoto oznámení jsou obdržená stanoviska orgánů ochrany přírody.

Datum zpracování oznámení koncepce:

Oznámení koncepce bylo zpracováno 6. 9. 2019

Jméno, příjmení, adresa, telefon a e-mail osob, které se podílely na zpracování oznámení koncepce:

Zpracovatel oznámení:

RADDIT consulting, s.r.o.
Fojtská 574
739 24 Krmelín
telefon: +732 948 338
email: info@raddit.cz

Složení týmu (abecedně):

Martina Blahová

Mgr. Zdeněk Frélich - autorizovaná osoba k provádění posouzení dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (číslo osvědčení 101346/ENV/09, které bylo prodlouženo dne 21. 10. 2014, č. j. 73460/ENV/14)

Mgr. Zuzana Karkoszková

RNDr. Radim Misaček

Ing. Bohumil Sulek, CSc. - držitel osvědčení odborné způsobilosti ke zpracování dokumentací a posudků ve smyslu § 19 zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů; č. osvědčení 11038/1710/OHRV/93. Platnost osvědčení odborné způsobilosti byla prodloužena do 31. 12. 2021.

Mgr. Lenka Trojáčková

Podpis oprávněného zástupce předkladatele oznámení:

.....

Martin Půta
hejtman Libereckého kraje

SEZNAM POUŽITÝCH PODKLADŮ

ZÁKLADNÍ PODKLADY A ZDROJE:

AP hluk (2019): Návrh Akční plán hlukového mapování 2019. Dostupné na <https://www.mdcz.cz/MDCR/media/MDCR/19-0106-01_AP_RSD_LBC_navrh.pdf>.

ATEM (2019): HIA pro Aktualizaci regionální surovinové politiky Libereckého kraje 2019.

ARSP LK (2019): Aktualizace regionální surovinové politiky Libereckého kraje 2019.

CENIA (2018): Zpráva o životním prostředí v Libereckém kraji 2017. Dostupné na <[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_zivotni_prostredi_kraje_2017/\\$FILE/OPZPUR-Liberecky_kraj-20190116.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_zivotni_prostredi_kraje_2017/$FILE/OPZPUR-Liberecky_kraj-20190116.pdf)>.

EKOTOXA (2015): Komplexní studie dopadů, zranitelnosti a zdrojů rizik souvisejících se změnou klimatu v ČR.

EKOTOXA (2018): Analýza zranitelnosti Moravskoslezského kraje vůči dopadům klimatické změny.

KOPK LK (2014): Koncepce ochrany přírody a krajiny Libereckého kraje. Dostupné na <<https://zivotni-prostredi.kraj-lbc.cz/getFile/id:237923/lastUpdateDate:undefined>>.

LOS VÚLHM (2018): Zpravodaj ochrany lesa. Svazek 21. 2018. Dostupné na <https://www.vulhm.cz/files/uploads/2019/03/ZOL_21-2018.pdf>.

MŽP (2016): Program zlepšování kvality ovzduší – Zóna severovýchod – CZ05. Dostupné na <[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/platne_programy_zlepsovani_kvality_2016/\\$FILE/OO-O-PZKO_CZ05-20190718.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/platne_programy_zlepsovani_kvality_2016/$FILE/OO-O-PZKO_CZ05-20190718.pdf)>.

Quitt (1971): Klimatické oblasti Československa.

RSLK (2017): Rozptylová studie Libereckého kraje. Dostupné na <<https://zivotni-prostredi.kraj-lbc.cz/getFile/id:630554/lastUpdateDate:2017-08-28%2012%3A24%3A28>>.

INTERNETOVÉ STRÁNKY

- <http://www.ochranaprirody.cz/> (AOPK ČR, 2019)
- <http://portal.chmi.cz/> (ČHMÚ, 2019)
- <https://www.czso.cz/> (ČSÚ, 2019)
- <http://eagri.cz/public/web/mze/> (eAGRI, 2019)
- http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/web_generator/plants/index_CZ.html (EMIS, 2019)
- <https://geoportal.kraj-lbc.cz/> (Geoportál LK)
- <https://www.kraj-lbc.cz/> (Liberecký kraj, 2019)
- <https://www.mzp.cz/> (MŽP, 2019)
- <https://povodnovyportal.kraj-lbc.cz/portal;jsessionid=A894880B0DCFE72060C1F10683DA4F0> (Povodňový portál, 2019)
- <http://www.sekm.cz/> (SEKM, 2019)
- <http://silvarium.cz/> (Silvarium, 2019)
- <https://isoh.mzp.cz/visoh> (VISOH, 2019)
- <https://www.vumop.cz/> (VUMOP, 2019)
- <https://www.databaze-strategie.cz/> (2019)

PŘÍLOHY

PŘÍLOHA Č. 1: STANOVISKA PODLE § 45I ZÁKONA Č. 114/1992 SB., VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

- Krajský úřad Libereckého kraje – Odbor životního prostředí a zemědělství, U Jezu 642/2, 461 80 Liberec 2
- Správa Krkonošského národního parku - Dobrovského 3, 543 01 Vrchlabí
- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR - Regionální pracoviště Správa CHKO Kokořínsko – Máchův kraj, Česká ul. 149, 276 01 Mělník
- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR - Regionální pracoviště Liberecko – Správa CHKO Jizerské hory, U jezu 10, 460 01 Liberec
- Ministerstvo životního prostředí – Odbor výkonu státní správy V, Liberec - Tř. 1. Máje 26, Liberec

Krajský úřad Libereckého kraje
odbor životního prostředí a zemědělství

VYŘIZUJE: Ing. Radka Vlčková

401

KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE Odbor regionálního rozvoje a evropských projektů	
LINKA: KRAJE	EMAIL:3
Č. dopis. zápisky:	Ukládací znak:
Dole dne: 13 -08- 2019	
Přílohy:	Zpracovatel:
Č. j.:	

VNITŘNÍ SDĚLENÍ

OD Koho: RNDr. Jitka Šádková, vedoucí OŽPZ

KOMU: Mgr. Michael Otta, vedoucí ORREP

NA VĚDOMÍ: Ing. Lukáš Chmel- ORREP

DATUM: 13.8.2019

Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+ - stanovisko z hlediska
NATURA 2000

Krajský úřad Libereckého kraje, OŽPZ, obdržel dne 31.7.2019. Vaši žádost o vydání stanoviska z hlediska vlivu záměru na soustavu NATURA 2000 a to pro koncepci: „Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+“. Žádost byla doložena stručným popisem obsahu zpracovávané koncepce a popisem existujících ptačích oblastí a evropsky významných lokalit v Libereckém kraji, a to včetně popisu obecnějších předpokládaných vlivů na soustavu NATURA 2000 uvedenou koncepcí.

Krajský úřad Libereckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, jako orgán ochrany přírody, příslušný podle § 77a, odst. 4, písm. n) zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon), po posouzení výše uvedeného dokumentu, vydává v souladu s ustanovením § 45i, odst. 1, zákona toto stanovisko:

Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+ může mít samostatně anebo ve spojení s jinými záměry významný vliv na evropsky významné lokality ani ptačí oblasti. Nelze vyloučit významný negativní vliv dokumentu na předměty ochrany soustavy Natura 2000 a na její celistvost.

Odůvodnění: Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+ (dále jen SRLK 2021+) je střednědobý strategický dokument, který na základě znalosti území, společných podmínek a trendů vývoje na úrovni EU a ČR definuje základní strategické cíle rozvoje Libereckého kraje a formuluje opatření a aktivity pro jejich dosažení. Podle přiloženého popisu předpokládaných vlivů na soustavu NATURA 2000 se dá předpokládat, že některé záměry budou zasahovat na území některých lokalit soustavy NATURA 2000. Konkrétní záměry však nejsou v této fázi zpracování SRLK2021+ známy. Vlivům lze předcházet vhodnou lokalizací záměrů a jejich technickým provedením, tyto skutečnosti však budou známy až v dalších fázích přípravy koncepce.

S ohledem na výše uvedené tak v této fázi zpracování SRLK 2021+ nelze vyloučit významný vliv koncepce na soustavu NATURA 2000.

Krajský úřad Libereckého kraje

U Jezu 642/2a • 461 80 Liberec 2 • tel.: + 420 485 226 111 • fax: + 420 485 226 444
e-mail: podatelna@kraj-lbc.cz • www.kraj-lbc.cz • IČ: 70891508 • DIČ: CZ70891508 •
Datová stránka: c5kbtvkw

Toto vyjádření se vztahuje pouze na území Libereckého kraje mimo velkoplošná zvláště chráněná území (národní parky, chráněné krajinné oblasti) a pozemky, určené k obraně státu.

RNDr. Jitka Šádková
vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství

Správa Krkonošského národního parku
Dobrovského 3, 543 01 Vrchlabí
tel.: (+420) 489 456 111
fax: (+420) 489 422 095
e-mail: podatelna@kmap.cz
www.kmap.cz

KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE
Odbor regionálního rozvoje a evropských projektů 3

Č. dopis. zázpisy: Okládání znak.

Datelo dne: **14-08-2019**

Přílohy: Zpracování:

Luše 6020/2019

Krajský úřad Libereckého kraje
Odbor regionálního rozvoje a evropských
projektů
U Jezu 642/2a
461 80 Liberec 2

Váš dopis zn./ze dne	Naše značka	Vyřizuje	Linka	Vrchlabí dne
ORREP-233/2019 31.7.2019	KRNAP 06200/2019	OSS/Ing. Hanušová	514	14.8.2019

Stanovisko dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, ke koncepci „Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+“

Správa Krkonošského národního parku ve Vrchlabí jako orgán ochrany přírody pro území Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma, příslušný dle § 78 odst. 2 zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), v návaznosti na žádost evidovanou pod čj. KRNAP 06200/2019 doručenou dne 1.8.2019, po posouzení koncepce „**Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+**“, vydává podle § 45i odst. 1 zákona toto stanovisko:

koncepce **může mít samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi významný vliv** na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality a ptačí oblasti.

Odůvodnění

Správa Krkonošského národního parku posoudila předloženou koncepci „**Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+**“. Přílohou žádosti o stanovisko je pouze stručné představení struktury budoucí strategie, protože samotná strategie je teprve před dokončením. Dle přiloženého textu bude výsledná strategie obsahovat návrhovou část, kde budou strategické cíle specifikovány v jednotlivých rozvojových oblastech a budou dále rozpracovány do návrhových opatření. Konkrétní záměry však nejsou v této chvíli známy. V příloženém textu se dále píše, že u záměrů ve výsledné strategii lze předpokládat umístování konkrétních záměrů do lokalit soustavy Natura 2000. Následuje ubezpečení, že: „*Vlivům lze předcházet vhodnou lokalizací záměrů a jejich technickým provedením.*“ Takováto obecná formulace je však, dle názoru Správy KRNAP, nedostatečným ujištěním, že výsledná strategie bude z hlediska svých vlivů na Evropsky významnou lokalitu Krkonoše a Ptačí oblast Krkonoše skutečně bezproblémová.

Na základě výše uvedeného Správa Krkonošského národního parku došla k závěru, že v předložené koncepci **nelze vyloučit významný vliv** na evropsky významnou lokalitu Krkonoše a ptačí oblast Krkonoše. Koncepce bude podléhat hodnocení podle § 45h a 45i zákona.

Ing. Mgr. Aneta Hanušová, Ph.D.
pověřená úřední osoba

spisový znak: 40.1.02
skartační znak: A 20

počet listů: 1
příloha: -
počet listů (svazků) přílohy: -

bankovní spojení
Česká národní banka
č. ú.: 000-5830601/0710

IČO: 00088455
DIČ: CZ00088455

AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

SPRÁVA CHKO KOKOŘINSKO – MÁCHŮV KRAJ
Česká 149
276 01 Mělník
tel.: +420 315 728 061
ID DS: ahwdypj
e-mail: kokorin@nature.cz
www.nature.cz

SPRÁVA CHRÁNĚNÉ KRAJINÉ OBLASTI

Liberecký kraj
U Jezu 642/2a
460 01
Liberec

REGIONÁLNÍ PRACOVISŤE

REGIONÁLNÍ PRACOVISŤE
NÁŠE ČÍSLO JEDNACÍ: 01589/KK/19

ODBOR REGIONÁLNÍHO ROZVOJE A EVROPSKÝCH PROJEKTŮ

Ukládací znak:

Deje dne: 08-08-2019

Přílohy:

Igoravatel:

NAŠE ČÍSLO JEDNACÍ: 01589/KK/19

VYŘIZUJE: Bc. Pavlína Šámalová

DATUM: 5. 8. 2019

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, regionální pracoviště Správa CHKO Kokofinsko – Máchův kraj (dále jen „Správa“) jako orgán ochrany přírody příslušný podle § 75 odst. 1 písm. e) ve spojení s § 78 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“), po posouzení koncepce „Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+“ Libereckého kraje, U Jezu 642/2a, 460 01, Liberec zastoupeného panem Mgr. Michealem Ottou, vedoucím odboru regionálního rozvoje a evropských projektů (dále jen „předkladatel“) na území Libereckého kraje, doručeného dne 31. 7. 2019, vydává v souladu s § 45i odst. 1 zákona toto

STANOVISKO

uvedený záměr koncepce „Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+“ samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry může mít významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality ani ptačí oblasti.

ODŮVODNĚNÍ:

Správa obdržela dne 31. 7. 2019 žádost o vydání stanoviska dle § 45i zákona ke koncepci „Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+“, zda uvedený záměr může mít samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významných lokalit (dále jen „EVL“) nebo ptačí oblasti (dále jen „PO“).

Dodané materiály jsou velmi obecné a nelze z nich zjistit, jaké záměry a projekty se budou o tuto koncepci opírat.

V územní působnosti Správy se tato koncepce může týkat těchto území:

PO Českolipsko – Dokeské pískovce a mokřady (CZ0511007) s výskytem jelka lesního (*Caprimulgus europaeus*), motáka pochopa (*Circus aeruginosus*), jeřába popelavého (*Grus grus*), skřivana lesního (*Lullula arborea*) a slavíka modráčka středoevropského (*Luscinia svecica cyanecula*).

EVL Horní Ploučnice (CZ0513506) s výskytem klinatky rohaté (*Ophiogomphus cecilia*), lososa obecného (*Salmo salar*), modráčka bahenního (*Maculinea nausithous*), modráčka očkovaného (*Maculinea teleius*), přástevníka kostivalového (*Callimorpha quadripunctaria*), vrkoče bažinného (*Vertigo moulinsiana*) a vydry říční (*Lutra lutra*).

EVL Jestřebsko – Dokesko (CZ0514042) s výskytem hlízovce Loeselova (*Liparis loeselii*), koniklece otevřeného (*Pulsatilla patens*), páchníka hnědého (*Osmoderma eremita*), popelivky sibiřské (*Ligularia sibirica*), srpnatky fermežové (*Drepanocladus vernicosus*), tesafíka alpského (*Rosalia alpina*), vážky jasnoskvrnné (*Leucorrhinia pectoralis*), vláskatce tajemného (*Trichomanes speciosum*) a vrkoče bažinného (*Vertigo moulinsiana*).

EVL Ronov – Vihošť (CZ0514670) s výskytem modráčka bahenního (*Maculinea nausithous*), modráčka očkovaného (*Maculinea teleius*) a vrkoče útlého (*Vertigo angustior*).

IČO: 62933581 | Bankovní spojení ČNB Praha 1 | číslo účtu: 16228-011/0710 | pavlina.samalova@nature.cz | T: 315 728 066

č.j. SR/0090/KK/2019 – 2

EVL Velký a Malý Bezděz (CZ0514243) s výskytem netopýra velkouchého (*Myotis bechsteinii*) a tesafíka alpského (*Rosalia alpina*).

EVL Kokořínsko (CZ0214013) s výskytem piskoře pruhované (*Misgurnus fossilis*), sekavce (*Cobitis taenia*), střešníku pantoflíčku (*Cypripedium calceolus*), vláskatce tajemného (*Trichomanes speciosum*), vrkoče bažinného (*Vertigo moulinsiana*) a vrkoče útlého (*Vertigo angustior*).

EVL Poselský a Mariánský rybník (CZ0514669) s výskytem vážky jasnoskvrnné (*Leucorrhinia pectoralis*) a vrkoče bažinného (*Vertigo moulinsiana*).

EVL Roverské skály (CZ0512100) s výskytem vláskatce tajemného (*Trichomanes speciosum*).

EVL Slatinné vrchy (CZ0513255) s výskytem tesafíka alpského (*Rosalia alpina*).

Z výše uvedených důvodů Správa nemůže významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost EVL či PO vyloučit.

POUČENÍ O OPRAVNÉM PROSTŘEDKU:

Toto stanovisko není rozhodnutím orgánu ochrany přírody vydaným ve správním řízení a nelze se proti němu odvolat.

UZ.
Ing. Ladislav Pofízek
ŘEDITEL REGIONÁLNÍHO PRACOVISŤE

Rozdělovník:

Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, 460 01, Liberec, DS: bciv5gf

Agentura ochrany přírody a krajiny
regionální pracoviště
Správa chráněné krajinné oblasti Kokořínsko - Máchov kraj
Česká 149
276 01 Mělník

VIL

-2-

AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE	
Odbor regionálního rozvoje a evropských projektů 3	
Č. dopr. záležit.	Ukládací znak
Došlo dne: 29-08-2019	<i>DP</i>
c. i.: <i>Kate G. 63.802 / 1019</i>	

REGIONÁLNÍ PRACOVISŤE
LIBERECKO

ODDĚLENÍ
SPRÁVA CHKO JIZERSKÉ HORY
U Jezu 96/10, 460 01 Liberec
tel.: 482 428 999
e-mail: liberecko@nature.cz
IDDS: zqmdynq

Liberecký kraj
Odbor regionálního rozvoje
a evropských projektů
U Jezu 642/2
461 80 Liberec 2

NAŠE Č. J.: SR/1575/LI/2019-2
VAŠE ZN.: ORREP - 233/2019

VYŘIZUJE: Korytář

V LIBERCI: 29. 8. 2019

Věc: Stanovisko dle ust. § 45i zákona č. 114/1992 Sb. k možnosti ovlivnění evropsky významných lokalit nebo ptačí oblasti na území CHKO Český ráj, CHKO Jizerské hory a CHKO Lužické hory ke koncepci „Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+“

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Regionální pracoviště Liberecko (dále jen AOPK ČR) jako orgán státní správy ochrany přírody a krajiny podle ust. § 78 odst. (1) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon), vydává po posouzení záměru žadatele: Liberecký kraj, se sídlem U Jezu 642/2a, Liberec, na základě žádosti ze dne 31. 7. 2019, v souladu s ustanovením § 45 i odst. (1) zákona

stanovisko

ke koncepci „Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+“ na lokality soustavy Natura 2000 na území CHKO Český ráj, CHKO Jizerské hory a CHKO Lužické hory:

AOPK ČR po posouzení žádosti konstatuje, že

nevylučuje

významný vliv předmětné koncepce na příznivý stav předmětů ochrany nebo celistvost evropsky významných lokalit na území CHKO Český ráj, CHKO Jizerské hory a CHKO Lužické hory a na příznivý stav předmětů ochrany nebo celistvost Ptačí oblasti Jizerské hory a Labské pískovce

Odůvodnění:

Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+ (dále „SRLK 2021+“) je střednědobý strategický dokument, který na základě znalosti území, společenských podmínek a trendů vývoje na úrovni EU a ČR definuje základní strategické cíle rozvoje území Libereckého kraje a formuluje opatření a aktivity pro jejich dosažení. SRLK 2021+ je základním strategickým dokumentem, o který se samospráva kraje opírá při rozhodování o vhodnosti záměrů, projektů a aktivit ucházejících o podporu kraje. Je základním vodítkem samosprávy při usměrňování dalšího rozvoje území kraje.

Žadatel předložil v rámci žádosti Stručný přehled struktury a obsahu zpracovávané koncepce, včetně doplňujících informací (mapka řešeného území, popis předpokládaných vlivů na soustavu Natura 2000).

V předloženém dokumentu je uvedeno následující:

„Konkrétní věcný obsah návrhové části ještě není dán. Předpokládá se, že jeho struktura bude obdobná původnímu strategickému dokumentu a ostatním obdobným strategickým plánům. Měl by se věnovat oblastem školství, kultura a sport, sociální služby a zdravotnictví, dopravní a technická infrastruktura, životní prostředí, ekonomika a podnikání a bydlení aj. Územní průmět a případné vlivy mohou mít např. oblasti dopravní a technická infrastruktura, životní prostředí (např. nakládání s odpady, problematika nerostných surovin aj.), podnikání, řešení brownfields, cestovní ruch aj. Dá se

www.nature.cz | IČ: 62933591 | tomas.korytar@nature.cz | T: 482 428 974

strana 1/2

předpokládat, že některé záměry budou zasahovat na území některých z uvedených lokalit soustavy Natura 2000. Konkrétní záměry nejsou v této fázi známy. Vlivům lze předcházet vhodnou lokalizační záměrou a jejich technickým provedením. Tyto skutečnosti budou známy v dalších fázích přípravy koncepce."

Koncepce se může pravděpodobně dotknout následujících území Natura 2000 na území Libereckého kraje v kompetenci AOPK ČR, RP Liberecko:

území CHKO Český ráj

Evropsky významná lokalita

1. Průlom Jizery u Rakous (CZ0510191)
2. Podtrosecká údolí (CZ0514113)

území CHKO Jizerské hory

Ptačí oblast

1. Jizerské hory (CZ0511008)

Evropsky významná lokalita

1. Jizerskohorské bučiny (CZ0510400)
2. Smědava (CZ0510408)
3. Jizerské smrčiny (CZ0510412)
4. Rašeliniště Jizery (CZ0510415)
5. Rašeliniště Jizerky (CZ0510402)
6. Quarré (CZ0510403)
7. Bukovec (CZ0510405)
8. Bílá Desná - kanál protřezené přehrady (CZ0513657)

území CHKO Lužické hory

Ptačí oblast

1. Labské pískovce (CZ0421006)

Evropsky významná lokalita

1. Svitavka (CZ0513509)
2. Lužickohorské bučiny (CZ0420520)
3. Klíč (CZ0510508)
4. Horní Kamenice (CZ0423507)
5. Jezevčí vrch (CZ0510509)
6. Údolí Chřibské Kamenice (CZ0420507)
7. Suchý vrch - Naděje (CZ0514041)
8. Spravedlnost - Chřibská (CZ0420083)
9. České Švýcarsko (CZ0424031)
10. Studenec (CZ0420082)
11. Prácheň - Zicht (CZ0513249)

Z předložených materiálů ke koncepci nevyplývají konkrétní záměry a AOPK ČR proto nemůže objektivně dohlédnout všech možných negativních vlivů na území soustavy Natura 2000 a proto v souladu s principem předběžné opatrnosti nemůže vyloučit významný vliv předmetné koncepce na předměty ochrany a celistvost ptačích oblastí a evropsky významných lokalit na území CHKO Český ráj, Jizerské hory a Lužické hory a to ať už samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry.

Ing. Jiří Hušek
ŘEDITEL REGIONÁLNÍHO PRACOVISTIŠTĚ LIBERECKO

Ministerstvo životního prostředí

Odbor výkonu státní správy V
1. máje 858/26
460 07 Liberec 3

Liberec dne 12. srpna 2019
Č. j.: MZP/2019/540/ 514
Sp. zn.: ZN/MZP/2019/540/34
Vyřizuje: Ing. Eliška Hudcová
Tel.: 267 123 507

E-mail: eliska.hudcova@mzp.cz
Dle rozdělovníku

Stanovisko dle ust. § 45i zákona č. 114/1992 Sb.

Ministerstvu životního prostředí, odboru výkonu státní správy V, byla dne 31. 7. 2019 doručena žádost Krajského úřadu Libereckého kraje, odboru regionálního rozvoje a evropských projektů, o vydání stanoviska dle ust. § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), ke koncepčnímu dokumentu „**Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+**“.

Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy V, jako příslušný orgán ochrany přírody podle ust. § 79 odst. 3 písm. v) zákona na pozemcích a stavbách, které tvoří součást objektů důležitých pro obranu státu mimo vojenské újezdy, vydává dle ust. § 45i zákona toto stanovisko:

Na základě předložené žádosti a příložených podkladů

nelze vyloučit významný vliv

koncepčního dokumentu „Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+“ (dále jen „SRLK 2021+“) ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významných lokalit (dále jen „EVL“), které jsou v územní působnosti Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy V (EVL Horní Ploučnice a EVL Ralsko). V působnosti Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy V se nenachází žádná ptačí oblast (dále jen „PO“).

Odůvodnění:

Podle ust. § 45i zákona ten, kdo zamýšlí pořídit koncepci, je povinen návrh koncepce předložit orgánu ochrany přírody ke stanovisku, zda může mít samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti. Krajský úřad Libereckého kraje požádal Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy V, v souladu s výše uvedeným ustanovením o stanovisko ke koncepci „SRLK 2021+“. Z hlediska ochrany soustavy Natura 2000 se jedná o území EVL Ralsko a EVL Horní Ploučnice, PO se v působnosti Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy V nenachází, proto není vliv této koncepce na PO nijak hodnocen.

Dokument „SRLK 2021+“ je obecným koncepčním dokumentem, který se vztahuje k území celého Libereckého kraje, i přesto nelze vyloučit významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významných lokalit ve spojení s jinými vlivy na území EVL Ralsko a EVL

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

(+420) 26712-1111
www.mzp.cz
posta@mzp.cz
ISDS: 9gsaax4

1/2

Ministerstvo životního prostředí

Horní Ploučnice, protože dle informací uvedených v žádosti o stanovisko dle ust. § 45i dokument „SRLK 2021+“ analyzuje zejména očekávaný vývoj územního obvodu kraje, stanoví strategické cíle a priority rozvoje kraje a nástroje regionální politiky pro zajištění dynamického a vyváženého rozvoje územního obvodu kraje a částí jeho území.

V žádosti žadatel sám uvádí, že se dá předpokládat, že některé záměry budou zasahovat na území některých z uvedených lokalit soustavy Natura 2000, ale řešením vlivů na lokality soustavy Natura 2000 se koncepce v této fázi nezabývá. Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy V proto nemůže vyloučit významný vliv koncepce na předmět ochrany nebo celistvost EVL ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry.

Toto vyjádření se vztahuje pouze na území pozemků důležitých pro obranu státu mimo vojenské újezdy a zvláště chráněná území v působnosti Agentury ochrany přírody a krajiny ČR na území Libereckého kraje.

Ing. Milan Kubíček
ředitel odboru výkonu státní správy V
podepsáno elektronicky

Rozdělovník:

Mgr. Zdeněk Frélich, RADDIT consulting s.r.o, Fojtská 574, 739 24 Krmelín, IČ: 27811221

Na vědomí:

Krajský úřad Libereckého kraje, odbor regionálního rozvoje a regionálních projektů, U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2, IČ: 70891508

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

(+420) 26712-1111
www.mzp.cz
posta@mzp.cz
ISDS: 9gsaax4

2/2

